

MAGYAR PÉNZZÜGY

Politikai, pénzügyi, tőzsdéi, részvénytársulati, biztosítási, nagyipari és kereskedelmi közlöny
Alapította: KORMOS ALFRÉD

ELŐFIZETÉSI DIJ BELFÖLDÖN:
NEGYEDÉVRE 8 PENGŐ, FÉLÉVRE 15 PENGŐ
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGŐ.
POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI SZÁMLA: 50.853

FELELŐS SZERKESZTŐ:
FODOR MIKLÓS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., ZRINYI-UTCA 1.
SOROZATOS TELEFON: *81-9-39.
SÜRGÖNYCIM: FODOR, ZRINYI-UTCA 1.

Figyelő

Új gazdasági remények

Popovics Sándor emléke halhatatlan marad. A magyar pénzügyi politika történetében alakja úgy áll a jövő előtt, mint hatalmas kolosszus. Nemesak irányító elme, hanem alkotó erő is. A gyakorlat férfia, az elmélet tudósa. Az élet ismerője, a nemzeti gazdasági erők és értékek megítélője, egyúttal védője is. Ami munkásságának legnagyobb értéke volt mindig, az volt egyéniségének legfőbb jellemzője is: oszthatatlan bizalom nyilatkozott meg iránta itthon és külföldön is. Bölcs volt és nem bölcsekedő, erős, de nem erőszakos, hagyományok védője, de nem dogmatikus, körültekintő és óvatos, ám sosem báortalan és mindig bizakodó. Tanítómester volt életében; öröksége mindig tanítás maradt a magyar pénzügyi politika számára.

Neville Chamberlain olyan képet festett az angol pénzügyi helyzetről, amelyen már alig vannak sötét színterek, ködös területek; tiszta és világos a táj, ragyogó napsütésben. Ime Anglia immár nem beszél változásról, az orosz birodalom leküzdötte a romboló erőket s bizakodva néz gazdasági jövője elé. Irigyeljük Angliát! Ha tesszük is, mégis örvendezzünk vele. Mert Anglia pénzügyi sikere, gazdasági győzelme sokat jelent az egész világ számára is. Amíg ez a hatalmas világbirodalom is érezte a válság dülő erőit, félünk kellett egy nagy általános összeomlástól. Anglia nem a betegség bacillushordozója; ellenkezőleg, az angol gazdasági értékek és pénzügyi erők alkalmasak arra, hogy mindenféle tevékenyen hassanak. Ez még a jövő dolga. De már örülhetünk annak, ha a jövőről úgy beszélhetünk, amikor valami jót is látunk és hallunk a jelenből.

A legújabb kimutatás a betétekről, sajnos, azt látszik mutatni, hogy a tőkeképződés nem indul meg nálunk még mindig úgy, hogy örömmük telhetné a javulás e jelenségében. Ha az utolsó három hónapban valamivel nőtt is a betétek összege, a növekedés még mindig kevesebb, mint a betétállomány hozzáfert időközi kamata. Ez azt jelenthetné, hogy az ország a nemzeti jövedelmet föléli. Nem hisszük azonban, hogy így volna. Az utóbbi hossznapok hosszmozgalma a tőzsdén, valamint a likviditás az ingatlanpiacon azt mutatják, hogy a belső tőke egyéb elhelyezkedést is keres. Így remélhetjük, hogy a betétképződés lassú üteme még nem jelenti, hogy a tőkeképződés folyamata, annak lehetősége megállt volna.

Reformok előtt állunk, a kormány megállapította négyéves reformtervet s várakozva nézünk a jövő elé. Bevalljuk: nem kételkedő, hanem bizakodó várakozással. Bizunk a fejlődésben és remélni akarjuk a jövő jobb ígérletét, abban a hitben, hogy az élet sohasem áll meg,

**a haladás útjai adva vannak.
A régiekhez nem lehet többé visszatérni.**

Akik azt hiszik, hogy a gazdasági élet szervezetében vagy megnyilatkozásában megegyezően visszatérhet annak a korszaknak elveire, hagyományaihoz és módszereihez, amely a háború kitörésének pillanatában lezáródott, a gazdasági reinkarnáció lehetőségét remélik, mint a buddhisták volnának. Amikor negyedfél esztendővel ezelőtt a világ és különösen Európán keresztül zudult a nagy pénzügyi gazdasági válság vihara, akkor ez az orkán — most már láthatjuk — sziklákat tépett le és lavinaszerűen gördítette le őket az eddig járt utak elé. A politikai, pénzügyi és gazdasági egyensúlyozottság nemesak kibillent nyugalmi helyzetéből, hanem olyan strukturális elváltozások történtek, amelyek új szükségességeket kényszerítettek államokra és új utak keresését parancsolták. Ami most történik a világgazdaságban, mindazok a valutapolitikai küzdelmek, amelyek magukkal hozzák a gazdaságpolitikai kényszerhelyzeteket és kényszerintézkedéseket is, nem mások, mint amikor a földrengés után a beomlott és megsemmisült utak megkerülésével ideiglenes mesgékre tér az ember, hogy útját folytathassa. A hitel-infláció a háború után, a pénzügyi megszorítások korszaka később, a valutarendezések összevisszaságai, az aktuális szempontok egyre erősebb érvényesülése, a világvaluták egymáshoz való viszonyában bekövetkezett ingatlanság: mindez nagyon természetes akkor, amikor szétörték a régi hidak,

elpusztultak a megszokott utak,

s amikor minden állam más-más ideiglenes építménnyel, pontonokkal, vagy függőhidakkal, néha egy-egy szál mentődeszkával csupán próbál átjutni a bizonytalanság végtelen folyamán.

Ha mindezt tudjuk, akkor éreznünk kell azt is, hogy nem szabad

azt néznünk, mi volt, hanem azt kell néznünk, mi van, mi maradt meg és mi az, amire építhetünk, amivel számolhatunk.

Negyedfél esztendővel ezelőtt, amikor benne éltünk a viharban s amikor a tájfun dühögött, azt kellett volna hinnünk, hogy rombadőlnék azok a tartalékok, amelyeket a katasztrófális időkben még megmentettünk magunknak. Az államháztartás egyensúlya felbillent, a nemzetközi hitelpiacon kényszerhelyzetek előtt álltunk, fizetési tartalékaink és lehetőségeink nem voltak, belső tőkeképződésünk megállt, s a készből éltünk, betéteink fogytak, a belső tőke elporhanyozódásra látszott ítélve lenni, semmi reményességünk nem lehetett arra, hogy külső tőkéből jussunk bármilyen erőforráshoz, külkereskedelmi mérlegünk passzív volt, fizetési mérlegünk helyrebillentéséhez semmiféle eszközünk nem mutatkozott, az eladósodott mezőgazdaság pusztuló árakkal nézett a katasztrófa elé, a fogyasztási lehetőségek összezsugorodtak, az ipari termelés megszükülése ijesztő árzuhanást ígért, mindez együttjárt a munkanélküliség növekedésével, az ellentálló erők megtorpanásával és olyan lelki válsággal, mely nemesak a bizalmatlanság atmoszféráját szivta magába az egész nemzetközi légkörből, hanem megtámadta az idegeket is és valósággal erjesztőleg hatott minden tevékenységre. Akkor, ezekben az időkben, kellett attól félünk és most már megmondhatjuk, reszketünk is tőle, hogy erős házak fognak összeomlani, régi biztonságos fedezékei a nemzet pénzügyi és gazdasági életének, hogy erők és életek semmisüljenek meg.

Nem semmisültek meg. Nem is omlottak össze.

Itt vagyunk, itt állunk.

Mert ha ezekben az időkben voltak is veszteségek, voltak is áldozatok, fájdalmasak és nehezek, szomorúak és tragikusak, az egyetemes nemzeti pénzügyi és gazdasági biztonság szempontjából ezek a vérvesztések nem okoztak elvérzést és ha a végzet operációskése sokszor elevenbe vágott is, nem ölt meg egyetlen pótolhatatlan tagot sem. A szív-működés nem állott meg, ellenkezőleg, az ellenálló-erő megnőtt, hogy úgy mondjuk olyan időket vészeltünk át, amelyek néha-néha trombózással fenyegettek. Hogy a nagy baj

nem történt meg, az sokkal nagyobb eredmény és sokkal jelentősebb tény, semhogy ne lehetne mellőzni ennek kedvéért annak az igazságnak megállapítását is, hogy voltak hibák és voltak tévedések, mint ahogy mindig vannak ilyenek, amikor járhatatlan úton próbál előrehaladni, vagy legalább is megállni az ember.

A világ ma a nagy kísérletezősek korszakát éli,

sehoh sincsenek még eredmények és sehohsem derült még ki, vajjon azt kell-e csinálni, amit éppen csinál. Mikor a népszövetség tagjai közé fogadta a szovjetet, akkor nemesak az történt, hogy a szovjetet egyenrangú politikai félnek fogadták el, hanem ugyanakkor a szovjet egész gazdaságpolitikai rendszere is új hozzájárulásaival és új módszereivel bevallása annak, hogy gyakorlatilag egészen másnak kell történnie annál, mint amit az elmélet ködéből kiragadni véltek. Amikor az Egyesült Államokban Johnson ott hagyta a gazdasági diktatúrát, akkor ez megint csak azt mutatja, hogy Roosevelttel kísérlete után újabb kísérlethez fog. Roosevelttel éppen úgy nem akarja feláldozni az aranyat és az ezüstrendelet éppen úgy politikum volt, mint merész kísérletezéseinek sok minden árnyalata, mint ahogy Anglia hatalmas erőfeszítései az új frontvaluta megteremtésével sem jelentik az utolsó szót. A nemzet nemzeti szocializmus a maga pénzügypolitikai és gazdaságpolitikai elgondolásaiban csakugy tapogatózik, mint amilyen mértékben immár a francia pénzügyi politika is eltér régi elveitől és már hangoztatja, hogy a nemzetközi pénzügyi problémákat csak az adósok és hitelezők kölcsönös áldozatkészségével lehet megoldani. Nem szabad feltételeznünk, hogy akik a világ nagy államaiban a pénzügyi és gazdasági politikát irányítják, akik népek sorsáról döntenek, csupán fölületes, meggondolatlan, avagy gonoszszándéku emberek lennének. Mindenki egyformán azt szeretné, ha ebből a zürzavaros és pusztító sorsból, amelybe az emberiség került, az okos megfontoltság és a bölcs belátás azokat az elveket érvényesítené, amelyek a gazdasági szabadság erővel új nyugalmat és friss lendületet teremtenének, de éppen a kezdeményezés bátorságát, éppen az

elhatározó és döntő lépést nem meri senki vállalni.

Ebben az összevisszaságban, a kísérletezések és nem bátor elhatározások eme átmeneti korszakában, számunkra mégis csak az a lényeg, hogy itt állunk és itt vagyunk, hogy élünk és hogy állnak a házak, amelyekben dolgozunk.

Gömbös Gyula reformpolitikájának legnagyobb értéke, hogy bizakodva tud előretekinteni.

Ez a bizalom nem lehet csupán a Gömbös Gyulác, hanem az ország cselekvő bizakodása is. Azért mondjuk, hogy cselekvő bizakodás, mert a gazdasági életben az aktív szándékok és az alkotó célok érvényesülésének akaratát kell éreznünk. Ha a legnehezebb időkben nem vállaltuk sem önszántunkból, sem parancsoló kényszerűségből a kísérleti nyul szerepét és ha nem pusztultunk bele mindabba, ami csak a pusztulást hozhatta volna, mindez igazolása annak, hogy nemzeti erőnk életakarata diadalmasan kíván megküzdeni a jövővel, mert nemcsak élni akarunk, hanem megmutatjuk, hogy tudunk is élni.

A miskolci Szücs-bankház beszüntette fizetéseit

A felsőmagyarországi metropoliszban ismét egy kis magánbankház akadt meg. A Szücs Sándor bejegyzett bank és váltótűzlet szüntette be fizetéseit.

Érdekes, hogy kérvényében semmivel sem indokolja meg lépését, csupán szárazon kéri a kényszerregezés megindítását.

A mérleg 8640,25 P aktíváról számol be. Ebből 4500 P-re ingatlanát, a behajtható követeléseket 3925,25 P-re értékeli, míg a berendezést 215 P-re becsüli. Ezzel szemben a passzívák végösszege 27.661,03 P. Ebből a hitelezők 26.238,03 P-t követelnek, adó-illetékekért 1023 P-vel tartozik, míg a házbérhátraléka 400 P.

A mérleg összeállításánál gondosan jártak el, mert 28.586,84 P követelést mint be nem hajthatót leírtak, míg 10.024 P-t a Miskolci Kereskedelmi és Gazdasági Bankra és a Belvárosi Takarékpénztár ottani fiókjára ruháztak el.

19.020,78 P hiány mutatkozik. Egyeségi ajánlatában a hitelezőknek 25 százalékot ígér, amelyet 8 egyenlő havi részletben akar megfizetni.

A hitelezők sorában nagyobb összegeket követelnek: Alvinci József 5554 P, dr. Rottenberg Sándor 1044 P, Marek Elza 3175 P, Lehoczky Egyéd 1448 P, dr. Vajda Géza 1198 P, dr. Frank József 1322 P, Rosenbaum Miksa 3217 P, Schulez Mórné 1200 P, dr. Rottenberg Henrik 1727 P, valamennyi miskolci és Benkő Istvánné, Halmaj 1526 P.

Márkus Sándor

épület és butor asztalos,
BUDAPEST,
V., Kálmán-utca 23.

Készít minden épületmunkát. Modern butorasztalos. Antik butor korszerű javítása.

Mit várhat a vidéki hitelélet az új parlamenttől?!

Írta: KELEMEN FERENC

A kormányzói kézirat április hó 30-ra hívta össze az új parlamentet, alig egy-két hét választ el tehát bennünket attól a törvényhozómunkától, amelynek programját a kormányelnök nemrég publikált négyéves terve foglalja magában. Ez a terv a reformpolitika aktuális problémáinak fokozatos megoldásán épül fel. Nagy részét különböző közjogi törvényjavaslatok töltik ki, de igen jelentékeny szerep jut benne a gazdasági kérdéseknek is.

Mit várhat a magyar hitelélet és elsősorban a vidéki pénzügyek ettől a négyéves tervtől?

Van-e benne olyan konkrét program-pont, melynek megvalósítása a vidéki hitelélet feltámasztását eredményezheti? Számíthatunk-e arra, hogy az új törvényhozó munka megoldja végre a hitelélet nagy problémáit?

Állapítsuk meg mindenképp, hogy az új parlamentben fejtáttal sem foglal helyet egyetlenegy vidéki direktor sem. A vidéki hiteléletnek tehát most sem lesz „vérbeli” képviselője a magyar országgyűlésen. Mindössze egy igazgatósági elnök és egy-két igazgatósági tag szerepel az új képviselők között, akik a hiteléletet érdeklő kérdéseknél bizonyára akciósba lépnek, de ez mitsem változtat azon a szomorú tényen, hogy egyetlen vidéki szakembernek sem sikerült mandátumot szereznie a lezajlott választásokon. Tudtunkkal azonban nem is vállalkozott senki sem a vidék vezetői közül, a magyar parlamentbe való bejutás nehéz feladatára.

Vajon mi lehet ennek az oka?

Bizonyára az, hogy a pénzügyek vezetése teljes embert kíván, olyan férfiakat, akik egész munkabírásukat, képességeiket, minden idejüket és energiájukat kizárólag a rájuk bízott intézetnek szentelik. Egyetlen komolyabb intézeti vezető sem vállalkozhat tehát arra, hogy felelősségteljes posztját hosszabb-rövidebb időre elhagyja és nehéz hivatását a törvényhozó szintén felelősségteljes gondjaival megtoldja. Ehhez egyébként az intézetek igazgatóságai is csak kivételes esetekben járulhatnak hozzá. A magyar vidéki direktornak ezek szerint csak úgy állana nyitva az út a parlament felé, ha előbb állását igazgatósága rendelkezésére bocsátaná. Ezt pedig a tapasztalat szerint a vidéki vezérigazgatói gárda mindeddig meg gondolta és inkább távol tartja magát a törvényhozói munkától, mintsem, hogy lemondjon a még oly szerényen dotált, de relative mégis biztos pozíciójáról.

Pedig rendkívül fontos érdekek fűződnek ahhoz, hogy a magyar vidéki hitelélet reprezentatív képviselői előbb-utóbb helyet foglaljanak a magyar parlamentben. Sohasem volt erre olyan nagy szükség, mint éppen napjainkban, amikor a reformprogram kereteiben számtalan olyan probléma kerül megvalósításra a közeljövőben, mely organikusan függ össze a vidéki hitelélet sorsával. De szükség volna a vidék tényleges képviselőjére már csak azért is, hogy az országgyűlés nyílt színe előtt szembe nézhessünk azokkal a pénzügytelenségekkel, amelyek immár évek óta a parlament nyílt ülésén egyre gyakrabban elhangzanak és amelyekre eddig egyetlen országgyűlési képviselő részéről sem hallottunk megfelelő választ.

De szükség volna a vidék képviselőjére azért is, hogy a magyar parlament ügynevezeti közgazdasági szakembereit olyan gyakorlati közgazdászokkal is szaporítsuk akik a magyar vidék gazdasági életével szoros kapcsolatot tartanak fenn, akik a magyar mezőgazdaság, a vidéki ipar és kereskedelem létszükségeit közvetlen tapasztalatból ismerik, akik ennél fogva elsősorban alkalmasak arra, hogy a magyar vidék termelő rétegeinek bátor és szakavatott szószólói legyenek ott, ahol a magyar nép boldogulásának sorsa nagyrésztben eldől: a magyar parlamentben.

Ilyen férfiakban nincs is hiány a magyar vidéken.

Aki ismeri a magyar vidéki pénzügyek vezetőit, az előtt nem titok, hogy a vidéki hitelszervek élén olyan kiváló szakemberek állnak, akiket nagy tudásuk, gyakorlati érzékük, széles látókörük egyenesen predestinál a törvényhozói munkára.

Meg kell tehát találni a módját annak, hogy ezek a férfiak előbb-utóbb helyet foglaljanak a magyar törvényhozás csarnokában. S ha a mai választási rendszer mellett erről eddig szó nem lehetett, gondoskodni kell más formában arról, hogy a magyar politikai élet a jövőben ne nélkülözze a vidéki hitelélet kiváló reprezentánsainak közreműködését az ország sorsának intézésénél.

Erre már a most összeülő magyar parlamentben is nagy szükség lett volna. Az új országgyűlés legfontosabb feladata: megoldani azokat a gazdasági problémákat, melyek egyedül alkalmasak arra, hogy új erőhöz juttassák a magyar gazdasági életet. Az államháztartás egyensúlyának és a pengő értékállóságának biztosítása mellett végre hozzá kell fogni azokhoz a korszerű feladatokhoz is, melyek újból életet öntenek a magyar trespő hiteléletbe. Az egész ország új hitelek után vágyik. Mindenki érzi, mindenki tudja, hogy a termelő munka, az egészséges ingatlanforgalom, a növekvő építkezés és a céltudatos tokeképzés hitel nélkül elképzelhetetlen. Olyan pénzügyi intézkedésekre van tehát szükség, melyek lehetővé teszik a hitelélet megindulását. De foglalkozni kell a közteherviselés sürgős reformjával is. A mai adórendszer a nemzetvagyon fokozatos összezsugorodásához vezet. Végleges rendet kell teremtenünk a gazdaadósságok kérdésében, hogy a magyar hitelélet végre felszabaduljon attól a lidéretől, melyet immár évek óta ez a probléma jelent. A telepítés felé meg kell tennünk az első határozott lépéseket s a termelés nagy kérdései mellett minden figyelmünket a magyar termények külföldi piacának kell szentelnünk. A falu népének gazdasági boldogulása eminens nemzeti érdek. Az új parlament egyik szeme állandóan a magyar falu létkérdéséire kell tekintsen.

Meg fogja-e oldani mindezeket a problémákat az új parlament?

Az a hatalmas többség, melyre a kormányzat támaszkodik mindenestre biztosítja a nyugodt és céltudatos törvényhozói munkát. Kérdés azonban, hogy a gazdasági problémákat nem fogják-e ismét háttérbe szorítani különböző közjogi és alkotmányjogi javaslatok, melyek tapasztalat szerint teljesen lekötik a parlament energiáit és hogy az új

parlament közgazdasági nívója elég garancia-e az aktuális gazdasági kérdések korszerű és gyors megvalósításához?

Mindezenre sokkal többet várható volna az új országgyűlés munkájától a magyar vidéki hitelélet, ha annak legalább egy-két tehetséges tagja is helyet foglalt volna az új parlamentben.

De ha már ez lehetetlen volt, lehetővé kell tenni azt, hogy az országgyűlés gazdasági munkájába a vidék képviselői parlamenten kívül bekapcsolódjanak, mint ahogy szükség van erre a bekapcsolódásra a fővárosi intézetek részéről is.

Felvetjük a kérdést: Nem lehetne-e a fontosabb közgazdasági és főleg a hitelélettel összefüggő törvényjavaslatokat esetenként a magyar pénzügyi élet vezetőiből álló alkalmi, vagy állandó tanácssal megtárgyalni?

Ugy érezzük, hogy ebből nemcsak a magyar hiteléletnek, a magyar közgazdaságnak, hanem az egész országnak is esk haszna lehetne.

A Debreceni Közraktár Rt. szesz-eladásra kapott engedélyt

A MOKTÁR érdekkörébe tartozó Debreceni Közraktár Rt. szesz szabadraktár és szesznyagkereskedésre jogosító engedélyt kapott. A kitűnően prosperáló vállalat ezzel erősen növelte jövedelmezőségét. Hírek terjedtek el a Debreceni Közraktárak bérbeadásáról. Az erre vonatkozó tárgyalások egyelőre nem öltöttek komoly formát, a vállalatot továbbra is az eddigi igazgatóság vezeti.

Április végén lesz a Trust közgyűlése 4 pengős osztalék

A Trust igazgatósága elhatározta, hogy idei közgyűlést április hó végén tartja meg. A napot még nem határozták meg, valószínű azonban, hogy 27-ére vagy 29-ére hívják össze a részvényeseket.

Az eredmény a múlt évhez képest kevés változást mutat. A tiszta nyereség a tavalyi 1.341.000 pengőnél valamivel kevesebb lesz és egy-egy negyedik millió körül mozog. Az osztalék ugyanannyi lesz mint a múlt esztendőben, részvényenként 4 pengőt fizet a vállalat. A közgyűléssel kapcsolatban várt tisztviselői kinevezések értesítésünk szerint elmaradnak.

Olcso, jó és pontos
űveg es és képkorotözomester
Barabás Lajos
Budapest, VII., Thököly-ut 35.

Standard rádió

stb. gyári tisztviselői áron. Az összes szaklapban lekötött kapcsolási rajzokhoz tekercsek minden kivételben. Standard Nieder és hálózati transzformátorok M.F. blockok siliték. Kerékpárok raktáron. Nagy javítóműhely.

Vértessy József

műszaki és rádióüzem.
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 1.
(Rákóczi-ut sarok.)
Telefon: 43-4-61.

Póstatakarékpénztári csekk: 22.350.

A főváros beruházási kölcsönének feltételei

Az 5 1/2 %-os kamat nem mondható nagyon alacsonynak

Hosszú vajadás után létrejött a kölcsönszerződés Budapest székesfőváros és az OTI között. A főváros 21 millió pengős beruházási kölcsönt vesz fel az OTI-tól és a szerződéshez úgy a főváros pénzügyi bizottsága, mint a kormányhatóságok hozzájárultak.

A pénzügyi bizottságban a főváros vezetősége nagy sikerként ünnepelte ezt a tranzakciót. Ha gazdasági szempontból nézzük a kérdést és azt hangsúlyozzuk ki, hogy Budapest vállalkozói, gyáripára és kisipara 21 millió közmunkához jut, akkor csakugyan örvendetes eseménynek kell elkönyvelni a kölcsönszerződés megkötését. A magán-gazdaságnak — egyelőre legalább — nem fontos, hogy milyen hiteltranzakció révén jut munkához.

A köz szempontjából azonban mégis csak meg kell vizsgálni, hogy miért húzódtott ez a beruházási kölcsön már több mint egy év óta és hogy milyen feltételek mellett jutott az ország leggazdagabb közülete a 21 millió pengős hitelhez.

A főváros pénzügyi vezetősége az OTI-val kötött szerződés perfektuálását nyilván azért ünnepelte és ünnepeltette mint jelentős gazdasági eseményt, mert csak magát a tényt vitte a nagyközönség elé, a részletekről mélysegesen hallgatott. Nem szólt mindenekelőtt arról, hogy a főváros eredeti terve nem az volt, hogy belső kölcsönrel fedezze a tervezett beruházásokat, hanem az, hogy a főváros külföldi kötvényhitelezőitől kér olyan engedményeket, amelyekből az új investíciókat finanszírozni lehet. Ebből a célból ment ki *Lamotte* Károly, akkor még fővárosi tanácsnok, Svájcba. Rá akarta venni a külföldi kötvényhitelezőket, hogy a fővárosi kölcsönök kamatesszécségeit konvertálják és a kamatok helyett elégedjenek meg olyan új kötvények kibocsátásával, melyeknek kamatszolgálatát csak évek múlva terhelné Budapest költségvetését. Akkor svájci úttjáról azaz tért haza *Lamotte*, hogy a kötvényhitelezők képviselői hozzájárultak a főváros javaslatához és így a kamatok kötvényesítésével sikerült fedezetet találni az igen sürgősnek mondott beruházásokkal.

Csak hónapok múlva derült ki, hogy Budapest pénzügyi vezetőinek optimizmusa alaptalan volt: a kötvényhitelezők nem járultak hozzá a tervezett tranzakcióhoz.

Ezután a kudarc után a főváros az OTI-hoz fordult és az OTI tartalékaiból kérte a 21 millió hitelt. Hosszadalmas tárgyalások következtek.

Felmerült az a terv is, hogy a főváros nem közvetlenül az OTI-tól venné fel a kölcsönt, hanem a budapesti nagybankok egy csoportjától, amely azután az OTI-val megállapodik abban,

hogy az OTI tartaléktőkéjének egy részét a bankok rendelkezésére bocsátja.

Ez ellen a megoldás ellen a főváros vezetősége tiltakozott. Azt hangoztatták, hogy a bankok bekelődése a kölcsönt megdrágítaná. Hogy ez az álláspont helyes volt-e, azt csak akkor tudnánk eldönteni, ha ismerjük az illető bankcsoport ajánlatának részleteit, melyeket a főváros

sohasem tett közzé. A részletek hiányában csupán azt vizsgálhatjuk, hogy milyen az a kölcsönszerződés, amelyet a főváros az OTI-val kötött. Egyelőre ennek a szerződésnek a részleteit sem tették közzé hivatalosan, de több fontos részlet már kiszivárgott. Tudjuk, hogy a 21 millió P-ös hitel a főváros részletekben fogja igénybevenni az OTI-tól. Az első részletet ez év szeptemberé-

Békekötés az Arany János uccában A textilipar végre a fővárosihoz mindkét házban képviselve van

A főváros északi kerülete országgyűlési képviselővé választotta Szurday Róbertet, a Magyar Pamutipar Rt. elnök vezérigazgatóját. Gazdasági körökben ennek az eseménynek érdekes epilogusáról beszélnek. Arról, hogy

a választás eredményének publikálása után dr. budai Goldberger Leó felsőházi tag, a Goldberger Sám. és fia Rt. elnöke megjelent a Magyar Pamutipar Rt. Arany János utcai székházában és melegen gratulált Szurdaynak a választások eredményéhez.

A látogatás nemcsak konvencionális vizit volt: a két textilvezér hosszasan beszélgetett egymással, megpecsételte azt a békét, mely ilyen módon a két vállalat és azok vezetői között létrejött. A textilipar viszonyainak alapos ismerői megegyeznek abban, hogy az az esemény, amely a Pamutipar Arany János utcai helyiségében lezajlott a hazai textilipar történetének egy érdekes fejezetét zárja le. A Magyar Pamutipar és a Goldberger cég hosszú éveken át heves versengést folytatott egymással, különösen azóta, hogy mindkét gyár termelésének súlypontja a pamutiparra esett. Nem lehetett oly szoros kartell elképzelni, amely megszüntethette volna ezt a versenyt. Már pedig a két vállalatnak döntő szerepe és jelentősége volt és van a magyar textiliparban. Ismeretes, hogy az utóbbi évek rendkívüli konjunktúrája hatalmasan megerősítette úgy a Magyar Pamutipart, mint a Goldberger-gyárat. Elegendő, ha a két vállalat nyilvános mérlegeit néhány évre visszamenőleg átmézzük. Kitérünk belőlük, hogy a behozatali nehézségek, a magas vámvédelem és a devizakorlátozások következtében mindkét vállalat helyzete évről-évre rohamosan javult.

Adóssághterhük gyors ütemben csökkent, — a kimentatott nyereségük — évről-évre szaporodott.

Külföldi áru számottevő mennyiségben nem jöhet be az országba, a belső piacon pedig a gyáripár és a kereskedelem viszonya döntően megváltozott. Míg a korábbi években a nagykereskedelem volt főlényes helyzetben a gyáripárral szemben, addig két-három év óta a gyáripár az, amely diktálja az árakat és a fizetési feltételeket a nagy-

kereskedelemnek, amely ha nem pariroz, megkapja a gyáripár detailarúsítást. Az a haszonkulcs, amellyel normális években a budapesti nagykereskedelem dolgozott, egyhármadára, sőt sokszor egy-negyedére olvadt le, s ugyanakkor

hasonló arányban emelkedett a termelő vállalatok haszonkulcsa.

Hozzájárult ehhez, hogy a fizetési feltételek megszorítása révén a rizikó egyre csökkent és a gyáripár kinnlevősége egyre kisebb és biztosabb lett.

A textilipar e kedvező konjunktúrájából úgy a Magyar Pamutipar Rt., mint a Goldberger Sám. és Fiai Rt. kivette a maga hatalmas részét. A két vállalat azonban mindennek dacára erős versengésben volt egymással és a verseny személyi térre is áttolódott. Ezt a személyi érvényesülést nem lehet rossz néven venni egyik részről sem. Még akkor sem, ha ez az érvényesülés nem mindig a legszerencsésebb formák között történt, amiről tanuskodnak azok, akik tanúi voltak a Magyar Textilgyárosok Egyesületében gyakorta lezajlott kínos vitáknak.

De mindez már a múlté. A két textilvezér és a két textilvállalat között béke, vagy legalább is fegyverszünet jött létre. Az egyik megmarad a felsőházban, másik helyet kapott a képviselőházban.

A textilipar nem panaszkodhat: a törvényhozás mindkét házban díszes képvisellete van.

A béke nagy ünnepét mi sem zavarjuk disszonáns hangokkal. Csak regisztráljuk, a nagy eseményt és szerényen kifejezést adunk annak a reményünknek, hogy e békekötésből nyilván haszna lesz a köznek és haszna lesz a fogyasztóközönségnek is. A textilipar rendkívüli konjunktúrája olyan bőséges, hogy azon szépen megoszthat két vezető vállalat, nincs szükség arra, hogy az egyik elnyomja, vagy háttérbeszorítsa a másikat. Ha azonban a béke őszinte és tartós lesz, akkor mégis csak ki fog derülni, hogy az eddigi harc komoly volt-e és hogy látta-e annak valami hasznát a közönség. Egyelőre várakozó állásponton, kíváncsian nézzük, hogy mi lesz a béke mérlege, milyen elbánásban fog részesülni a fogyasztóközönség és milyen lesz az az árpolitika, amelyet a két textilhatalmasság követni fog.

ben folyósítja az OTI. Ez a részlet kerek 4.2 millió P-t tesz ki. A további részletek 1936. márciusában és szeptemberében, végül pedig 1937. márciusában és szeptemberében esedékesek. A kölcsön formája kötvénykölcsön lesz. A főváros 10.000 aranypengős címletekben kötvényeket bocsát ki, melyek félévenkénti szelvények ellenében 20 éven belül kerülnek visszafizetésre.

A kamat nem mondható nagyon alacsonynak: egy százalékkal magasabb a jegybank kamatlábnál, vagyis 5%.

Már a kamatlábnak ez a megállapítása is kihívja a kritikát. Tudunkkal azok a külföldi fővárosok, amelyek az utóbbi hónapokban kölcsönöket vettek fel — belső kölcsönöket — ennél kedvezőbb kamatozás mellett kaptak pénzt. Utalunk Párizs és Bécs példájára:

mindkét város kisebb kamatot fizet a legutóbb felvett kölcsönökért.

Márpedig Budapest székesfőváros hatalmas közüzemével, üzemi vagyonaival és kiegyensúlyozott költségvetésével — a számottevő deficit meséje már régen nyomatékos cáfolatot kapott — kétségtelenül olyan adós, aki a legnagyobb biztosságot nyújt a hitelezőjének és ezért a mindenkor legalacsonyabb kamatozásra tarthat igényt. A szánálási törvény vitájában tisztázást nyert az, hogy a költségvetés nem 25 millió pengős deficittel zárult, mintahogy sokan mondták, hanem jóval kevesebbel, sőt csaknem semmi hiánnyal. Legutóbb már csak 5.7 mill. P hiányról beszéltek, de ez sem olyan, amely esetleg bekövetkezhet és a főváros hatalmas büdzséjében különben sem játszik szerepet.

De még az 5 1/2 %-os kamatozásnál is súlyosabban esik latba az a hír, amit a főváros vezetősége nem cáfol meg: az, hogy a kölcsönszerződés szerint a visszafizetést a főváros nem pengőértékben, hanem aranyértékben igéri. Az aranypengőben kihelyezett összegek aranytartalmát állapítja meg a szerződéses klauzulája, mely tehát nem elégszik meg az aranypengő kifejezéssel, hanem konkretizálja, hogy az aranypengőben kifejezett összeg aranytartalmának egyenértéke finom kg-ként 3760—3840 P-t tehet ki.

Ezt a fizetési klauzulát károsnak és feleslegesnek tartjuk. Sem az OTI-nak nem kellett volna ilyen kikötéshez ragaszkodnia, sem a fővárosnak nem lett volna szabad ezt a kikötést elfogadnia.

Nem hisszük, hogy abban a másik javaslatban, amelyet egy bankcsoport terjesztett a főváros elé, hasonló kikötés lett volna.

Ha még megemlítjük azt is, hogy a főváros a kölcsönszerződésben vállalat kötelezettségeinek pontos teljesítéséért — a régebbi hitelezők jogsérelme nélkül — mindennemű ingó és ingatlan vagyonaival szavatol, akkor valóban nem látunk okot arra, hogy a főváros pénzügyi vezetőségének legújabb kölcsöntranzakcióját hozsannával üdvözzöljük.

Konyha- és előszobabutorált
legjobb minőségben a LEGOLCSÓB-
BAN a készítőnél szerezheti be.
PANNONIA Butorizem,
VII., István-ut 29. (Hernád uccai oldalon)

Pénzügyi kérdések a magyar biztosítási ügy előterében

Irtá: dr. Bände György, a Biztosító Intézetek Országos Szövetségének főkára

Az országgyűlési képviselő-választások agitációs küzdelmében a reformprogram nemcsak az ellenzéki pártok privilégiuma volt mint azelőtt, hanem a kormány is nagy reformok terveivel fordult a nemzethez, s kérte annak bizalmát, hogy ezeket megvalósíthassa. A választások eredménye igazolta az ország lakosságának kormányzatunkba helyezett bizalmát, s most már a küzdelem lezárulta után egy feladata lehet a kormánynak, hogy ezeket a reformterveket mentől hathatósabban és gyorsabban meg is valósítsa.

Ezt a reformprogramot választási beszédekből újságcikkekből s politikai vascsorákon elhangzott pohárköszöntőkből mindannyian ismerjük. Megnyugvással vette tudomásul az ország közvéleménye azt, hogy a kormány a súlyt a jövőben a pénzügyi és gazdaságpolitikára fogja helyezni, s hogy kereskedelmi és pénzügyi kormányzatunk feladatul tűzte ki magának a magángazdaság teherbíróképességének és fejlődésének előmozdítását.

A magyar biztosítási intézmény, mely az utóbbi években talán a legmagasabb mértékben érezte a gazdasági válság nyomását, bizakodva tekint a reformok elé. A háborút követő értéksomlás és általános elszegényedés, majd bankzárlat, devizakorlátozások, fontnak és dollárnak áresése rendkívül súlyosan érintette a biztosítási intézményt is és évtizedekkel visszavetette a Magyarországon oly csekély kiterjedésű, de még a 20-as évek derekán oly szép kilátások reményét nyújtó magyar biztosítási intézményt.

Az államhatalomnak feladata tehát ez a nemzeti vagyon védelme és a belső tőkeképződés szempontjából oly nehéz és eredményes munkát végző gazdasági ágazatot ismét virágzóvá tenni, s fejlődésének útját minden rendelkezésre álló eszközzel egyengetni.

A Magyarországon működő életbiztosító társaságok üzlete díjbevétel szempontjából az utóbbi 5 év alatt a következőképpen alakult.

1930	41.786.574	—
1931	41.949.197	+ 0.39%
1932	35.678.742	—14.95 ..
1933	30.188.678	—15.39 ..
1934	27.952.893	— 7.41 ..

Ezek a számadatok szomorú képét nyújtják egy gazdasági ágazat rendkívüli küzdelmének a viszonyok mostoha alakulásával szemben.

Ez annál sajnálatosabb, mert

az életbiztosítás terén Magyarország rendkívül elmaradt a többi kultúr-állam mögött,

ahol tudvalevőleg az életbiztosítás fejlődése hatalmas arányokat öltött. Jellemzőül csak néhány számadat: míg az Egyesült Államokban minden egyes lakosra 4700 P, Angliában 1578 P, Svédországban 892 P, Németországban 246 P, életbiztosítás esik, addig Magyarországon minden főre csak 55 P életbiztosítás jut.

A biztosító társaságok a maguk részéről minden lehetőt elkövettek az életbiztosítási üzletág fejlődésének előmoz-

dítása céljából. Míg sem a takarékbetét, sem egyéb magánjogi pénztartozások, jelzálogos kölcsönök, sőt az állami pénztartozások, záloglevelek, hadikölcsön, államadóssági kötvények átértékelve nem lettek, a biztosító intézetek áldozatkészsége lehetővé tette, hogy ha bár csekély mértékben is, a régi koronabiztosítások mégis valorizáltak.

Ezen valorizáció céljaira a Magyarországon működő összes biztosító társaságok és pedig tekintet nélkül arra, hogy foglalkoznak-e életbiztosítási üzletággal vagy sem, az utóbbi hat év alatt kb. 18 millió pengőt fizettek le és ez az összeg már a jövő hónaptól kezdve az igényjogosultak között felosztásra fog kerülni.

Az országot átfogó nagy szervezettükkel igyekeznek a biztosító társaságok a közönségben az életbiztosítások iránti kedvet felbreszteni, de úgy ez a tevékenységük, mint az életbiztosítások valorizációja tekintetében fentebb hozott hozott lényeges áldozataik nem hozták meg a várt eredményt.

Szükség volna tehát egy olyan

propagandaeszközre,

amely eredményesen és hathatósan támogatná a biztosító társaságokat az életbiztosítási intézmény népszerűsítése tekintetében kifejtett fáradságos törekvéseiben. Egy ilyen hatásos eszköz volna **az életbiztosítási díjakra fordított jövedelemnek a jövedelmi adó alól való mentesítése.**

Ezt az intézkedést a művelt nyugat csaknem valamennyi állama kisebb-nagyobb határok között már megvalósította. Sőt Magyarország adóügyi jogszabályai is tartalmazták ezt a mindenképpen megfelelő intézkedést 1909. és 1924. év között.

Gergely Tódor m. kir. gazd. főtaná-

csos, a BIOSZ elnöke, a szövetségnek a Nemzeti Munkahét alkalmából, múlt év októberében tartott ülésén mélyreható előadásban vázolta ezen intézkedés bevezetésének szükségességét és sürgősségét, s a BIOSZ elnökének előadását fel is terjesztette az illetékes miniszterhez.

Mint hogy az életbiztosítás fejlődése állami érdek is, biztos remény van arra, hogy kormányzatunk nem zárkózik el a biztosító intézetek egyetemének eléje terjesztett indokolt kérése elől, s hogy a reformprogramba felvett adóügyi kérdések rendezése kapcsán mentesíteni fogja az életbiztosítási díjakra fordított jövedelmet a jövedelmi adó alól — a BIOSZ kérésének megfelelően —

évi 600 P erejéig.

A választási korteszédek során gyakran hangzának el jelszavak, amelyek minden számításszerű alapot nélkülöznek. Ilyen jelszó volt jelen választási küzdelemben is egyik kiváló politikusunk részéről elhangzott beszédben az életbiztosítások államosításának kérdése. Ez a kiváló államférfi beszédében kifejtette, hogy a tűzbiztosítások államosítása révén az állam oly nagymérvű bevételekre tehet szert, amely lényegesen hozzájárulna a közterhek csökkentéséhez.

E a kijelentés igen hatásos, de rögtön elveszti minden varázsát, mielőtt a gazdaságstatisztikus bonckése alá kerül.

A Magyarországon működő összes biztosító társaságok a tűzbiztosításból származó direkt díjbevétele a múlt évben 21.834.000 P volt. Mint hogy fenti elgondolás szerint csak az épületek tűzbiztosítása volna államosítandó és ez az egész tűzbiztosítási állományunk csupán egy harmad szálalékát teszi ki az államnak az épületek tűzbiztosításának államosításából várható díjbevétele, tekin-

tetbe véve azt is hogy az épületbiztosítás kötelezővé tétele által egy 30%-os díjszaporulat állama elő, összesen P 9.323.886 pengőt tenne ki. Ezen díjbevételek átlag 60%-a viszontbiztosítatitak külföldön úgy, hogy az összes biztosító társaságok saját számláján csupán P 5.594.332 pengő marad. Ezt a viszontbiztosítási védelmet az állam sem nélkülözhetné, kétséges azonban, hogy sikerülne-e a tűzbiztosítási üzletág kötelezővé tétele által az állományban előforduló gyengébb kockázatok miatt hasonlóan kedvező viszontbiztosítási szerződéseket kötnie, mint a gondos kockázatkiválasztással dolgozó magánbiztosító vállalatoknak. A tűzbiztosítási ágának átlagos káraránya az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve kb. 50%-ra tehető. Ezen ág üzleti költségei a díjbevétel 40%-a körül mozognak. A tűzbiztosítási üzletág évi haszna tehát — figyelembe véve az állomány várható 30%-os emelkedését — kötelező biztosítás esetén mindössze 10%, vagyis alig 600.000 pengő lenne.

Ezen adatok kellőképpen megvilágítják, hogy

az épületbiztosítás államosításából az állam nem jut olyan lényeges jövedelmi forráshoz, amely lehetővé teszi a közterhek általános csökkentését.

Igaz ugyan, hogy az épületbiztosítások kötelezővé való tétele által az üzleti költségek egy része, a szerzési költségek elemének, de ezzel szemben áll az a körülmény, hogy a kötelezővé tétel által igen sok objektív és szubjektív szempontból rossz kockázat kerülne feladásra s ez a kárarányt igen kedvezőtlenül befolyásolná. Elesnek azonkívül az állam az ügynökök jutaléka után fizetendő kereseti adótól, a fölöslegessé vált sok tisztviselő adójától s a társaságoknak a díjbevétel után fizetett illetékeiktől és adójától. Mint hogy az állam saját levelezésében portamentességgel élzene, a társaságok által lerótt nagy portóijövedelemtől is elesnek, ugyanez lenne a helyzet a telefonköltségek tekintetében és elmaradnának az államnak az üzletszerzők akvizíciós körútjaiból származó jelentős vasuti bevételei is. Mindezek felül az államnak kártalanítani kellene a magánbiztosítási intézményt ezen üzletág kisajátításáért és ezen jelentős összegnek törlesztése hosszú időre meg-hiusítaná az állami kezelésbe vett tűzbiztosítási üzletág rentabilitását.

Igy az állam biztos jövedelmeket áldozna fel egy ½ millió pengőt alig túlhaladó bizonytalan jövedelemért, mert hiszen egy kedvezőtlen év káraránya könnyűszerrel elviheti több sikeres üzleti évnek egész hasznát.

Mindezek mellett maguknak a biztosító társaságoknak anyagi helyzetét is megviselelné a tűzbiztosítás akárcsak részlegesen is keresztültölt államosítása. A társaságok nem volnának képesek az elértéktelenedett nyugdíjalapokat az eddigi módon feltölteni, miáltal ez a teher nyilván magára az államra hárulna.

De eltekintve ezen pénzügyi megfontolásoktól igen fontos körülmény az is, hogy a biztosítási üzletág igen gyors alkalmazkodó képességet és különleges ügyvitelt igényel és egy állami intézmény bürokratikus ügyvitelére erősen bántaná működését.

Ez a tervvezet csupán abból a szempontból figyelemreméltó és tanulságos, hogy súlyos kihatású gazdasági kérdéseket pártpolitikai jelszavakká tenni nem lehet. A biztosítás különben sohasem lehet pártpolitika tárgya, mert ezen felül álló egységes nemzetgazdasági érdekeket szolgál.

Egri borok tengerentúli exportja

Egerből jelentik nekünk, hogy egy nagy angol borkereskedő cég, Frank S. Hermann, amely eddig főképpen francia boroknak tengerentúli való értékesítésével foglalkozott, azzal a megkereséssel fordult Eger város polgármesteréhez, közölje vele, vajon lehetne-e egri borokat tengerentúli államokba megbízható minőségben és elfogadható áron szállítani. A cég közölte, hogy amennyiben a polgármester kérdésére biztató választ adhat, az egyik cégtulajdonos a legközelebbi időben személyesen megy el Egerbe, hogy az érdekeltekkel közvetlenül tárgyaljon.

Magától értetődik, hogy Braun Károly egri h. polgármester sietett, az angol céggel tudatni, hogy Egerben és vidékén bőségesen talál céljainak megfelelő borokat és több olyan cég is akad, amelyekben minden tekintetben megbízhat.

A hozzánk érkezett egri tudósítás szerint az angol borkereskedő cég főnöke a múlt héten már ott is járt Egerben. Több nagy termelővel és nagykereskedővel napokig tárgyalt, végül pedig kisebb-nagyobb mennyiségeket

rendelt próbaszállítmányok gyanánt azzal a biztatással, hogyha ezek a próbaküldemények minden tekintetben beválnak, állandó, rendszeres üzleti összeköttetésre lehet kilátás.

Tudvalevőleg nemcsak az egri bika-vér, hanem más egri borfajták között is bőven akad olyan, amely a legfinyásabb izlést is kielégíti és amely a távolra való szállítást is elbíri. A baj csak az, hogy az Eger vidékén termelt és szüretelt borok minősége nem egységes és nehéz egyforma minőségű borból olyan mennyiséget felhajtani, hogy az export kifizetődjék, illetőleg a szállítások zavartalan folytonossága egy standard minőségben biztosítható legyen.

Az egri borkereskedők azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az ottani és a gyöngyös-vidéki termelőköt megszervezik és arra igyekeznek rávenni, hogy lehetőleg egyforma minőségeket szüreteljenek és azokat úgy kezeljék, hogy azok egységes standard minőségben kerüljenek ki külföldre, ami azután jelentékeny exportüzletre nyitna kilátást.

Faldu
 uya:
 Zsolt Bék,

Az új parlament értékanalízisét közgazdasági valőrök szempontjából politikai elfogultságtól függetlenül kell elvégezni. Bizonyos, hogy az újonnan beérkezettek többségéről nem tudunk semmit, viszont szép számmal akadnak olyanok is, akik politikai mult nélkül és fiatalon máris jelentékeny munkái a szociológiai és politikai irodalomnak és publicisztikának. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy a fiatalokkal egy tucat Werner Sombart került be a parlamentbe, de kétségtelen, hogy ez a nemzedék már nemcsak a meglehetősen mérsékelt hazai igények szerint tudja pro és kontra a leckét, hanem a nemzetközi mérték szerint is. Hogy azután a leckéből milyen tanulságokat fog levonni s e tanulságok alapján milyen irányba igyekeznek majd terelni a magyar társadalmi és gazdasági élet fejlődési tendenciáját, ma még nem lehet tudni. De szerintünk a műveltség, az alapos elméleti felkészültség, mégha szenvedélyekkel párosul is, némi biztosíték annak, hogy a kétes kísérleteket és a házárd vakmerőséget még idejében megállítja. Vannak, akik azt állítják, hogy a fiatalok egynémelyike ahhoz a ma divatos ípushoz tartozik, amelyet „homo unius libri”-nek, szóval olyasvalakinek neveznek, aki minden tudományát egyetlen elolvasott könyvből szerzte. De mi ma azokat is megtanultuk becsülni, akik legalább egyetlen könyvet alaposan elolvastak és megtanultak. A multban nem volt ritkaság az olyan tekintély sem, ki egyetlen könyvet sem olvasott, de amíg hatalomban és pozícióban volt, könyv nélkül is jobban tudott mindent, mint akár a társadalmi és gazdasági tudomány doktorai, akár a gyakorlati élet empirikusai; az eleven gazdasági élet irányítói és szakemberei. S amikor kiderült a tudatlansága, nem ő bukott meg, hanem mindig az országnak kellett megismételnie az osztályt, mindig az országnak kellett előről kezdenie...

Természetesen fájlaljuk, hogy Fenyő Miksa kimaradt a parlamentből: nem is azért, mert közgazdasági kérdésekben talán a legtöbbet tudott s mert érdeképviseleti szerepe ellenére is tárgyilagosan szölt a dolgokhoz — a paraszt ügyének például nem volt lelkesebb szószólója nála! De most nem a gazdasági szakembert és a jó politikust sajnáljuk, hanem annak a stílusnak, retorikának egyik legkülönb megszólaltatóját, amely oly nehezen talál akusztikát a magyar parlamentben. E sorok írója gyakori látogatója a képviselőház folyosójának és mialatt bent a teremben unalmas ülések folytak, nem egyszer megtörtént, hogy a képviselők egyikével-másikkal sétáltak, sok minden oda nem tartozóról diskurált; irodalomról, művészetről, lélektanról, jó és rossz stílusról és így tovább. Hlyenkor előfordult, hogy az ilyen színvonalas beszélgetést félbeszakítva, a képviselőnek be kell sietnie a

terembe, hogy megtartsa beszédét, — s én mindig újra és újra elámultam, hogy a patétikus irázistömeget ugyanaz az ember mondja, aki az imént még olyan értelmesen, nyugateurópaián, díttingváltan cserélt velem eszmét. A parlamenti aréna bővös kör, ahol a hely parlagiasító, közhelyesítő szellemének csak kevesen tudnak ellenállni — de ha Fenyő Miksa beszélt, egy pillanatra sem felejtette el, hogy a bővös körön belül ugyanaz, aki kinn a folyosón és az életben: esztéta, a csiszolt művészi stílus agitátora és művelője, bölcselet és fogalomtisztázó szellem. Ez a hang és színvonal mindenesetre hiányozni fog az új képviselőházból és a fiataloknak sokat kell végezniük, hogy felejtani tudják a hiányát.

Rupert Rezső regényes megválasztásának osztatlanul örül az egész közvélemény, mert nemcsak a manapság oly deplaszirt erény nyerte el jutalmát benne, hanem olyan ember jutott újra szóhoz, akire csak a jó ügy, csak az értelmes és hasznos eszmei és gyakorlati törekvés számíthat prókátorként és protektorként. Rupert nagy kiállítását a jogrend, a humanitás és a gazdasági szabadság mellett mindenki ismeri — olyan teljesítmény volt, amely egyedül elég ahhoz, hogy egy embernek életfogytiglan megszerezze végleges helyét a fórum erkölcsi notabilitásai között. De Rupert visszatérése nemcsak azért öröm, mert a félelem és gáncs nélküli polgár újra aktív szerephez jutott, hanem, mert szintén ama kevesek közé tartozik, akik sokat tanultak és előbb

tanultak, mielőtt tanítani mertek volna. A magyar jogtudományának kevés képzetesebb, bátrabb és önállóbb művelője és kommentátora van nála s amellet a közgazdaságtörténelemnek is feltárta olyan fontos helyzetét, amelyből éppen a mai reformkorszak sokat tanulhat. Kossuth pénzügyi politikájáról írt eszméi és készülő nagy könyve egy, a mostanihoz sokban hasonlító szituációban mutatja meg a pénzügyi zsenit — s hogy Rupert ismét a parlament nyilvánossága előtt beszélhet, a magyar történelem legnagyobb politikai és pénzügyi lángelméjének eddig megvalósítatlan változatait azok is meg fogják ismerni, akik csak egy könyvet olvastak, vagy könyv nélkül is jobban tudnak mindent...

A háboru rokkantjai ismét csafasorban állnak

Harc a saját egyesületük, a Rokkantegylet üzleti manipulációi miatt

A világháború után alakult meg a Volchinia mocsariból beteg, a Doberdó, Isonzó poklából száz sebtől tépetten, a szerb és román frontokról mankón és bicegve, fél karral és fél szemmel hazatért katonák szövetségére, a Rokkantegylet.

A bénák és rokkantak minden fillérjüket idehordták ebbe az altruisztikus céllal alakult egyesületbe, hogy az majd gondoskodik róluk, ellátja őket. Ninesenek rászorulva másra, mint a maguk által alakított egyesületre.

Azóta mi történt?

A Magyar Pénzügy már több számban megemlékezett a Rokkantegylet vezetőségéről, furesa tranzakciójáról, meglepő üzleteiről és most a legújabb fordulatok mellett sem mehetünk el szóltanul, mert hiszen egy altruista intézményről van szó, a világháború rokkantjainak a pénzéről, amellyel egy szövetséget furesa módon gazdálkodik.

A Rokkantegylet tagjai, az egykori frontharcosok mind kis egzisztenciák. Maguktól és a családjuktól vonták el azokat a filléreket, amelyekből a Rokkantegylet házépítő részvénytársaságot alakított és most legutóbb, néhány hónappal ezelőtt megvette egy magánbiztosító vállalat keretét. Hogy milyen célra szolgált ez, azt a jóhiszemű tagok közül aligha tudta valaki. Éppen csak hogy értesültek róla.

A tagok a Rokkantegylet vezetőségével eddig sem igen voltak megelégedve, éles harcokat folytattak ellenük, most is az életükről volt szó, mint egykor Volchinia mocsaraiban, vagy a Doberdó poklán. Éles harcokat folytattak a vezetőség ellen és ez a harc most élesebben lángol fel, mert egyre makacsabb az a vágy, hogy menteni, amit lehet.

1935 január 1-én a Rokkantegylet megvásárolta a Hermes biztosító társaság részvényeinek százszázalékát. Hogy miért kellett a Rokkantegyletnek a Hermes biztosító társaság kerete, arra nem is olyan egyszerű a válasz. Valóságos gazdasági rémregény ez, a kiszolgáltatott kisemberek tőkéinek megbotrántozható hazárdériájával.

Amint említettük, a Rokkantegyletben a tagok éles harcot vívtak a vezetőség ellen. Ez az ellenzéki mozgalom onnan ered, hogy a Rokkantegylet tagjai a rokkantsági fokozatok megállá-

pítása miatt sorozatosan perelték az egyesületüket.

Volt olyan hadirokkant, akit harc-téri orvosi bizonyítványt 75 százalékos rokkantnak minősített a Rokkantegylet, ez az altruisztikus intézmény azonban nem nyugodott bele, felülvizsgálata rendelte az egykori frontkatonát és a régi háborús bizonyítványukat leminősítette. Így lettek a 75 százalékos rokkantakból 25 százalékos sebesültek, sőt volt olyan, aki egészen kigyógyult, nem csinálhatott mást, csak perelhetett.

A törvényszéknél mindennaposak a hadirokkant-percek. Külön tanács foglalkozik a hadirokkant sérelmekkel. Medvezeky törvényszéki bíró naponta 40—50 ilyen keresetet tárgyal.

Az ellenzéki mozgalom az idők folyamán egyre erőteljesebbé vált. Az elégedetlenek száma napról-napra növekedett és ez bizonytalanná tette a vezetőség egzisztenciáját. Így születtek meg a tranzakciók, innen erednek a tulajdonképpeni gründolások, a Rokkantegylet vezetési saját pozíciójukat mentették át magántársaságokhoz a hadirokkantak pénzén.

A Rokkantegylet vezérigazgatója Bárdos Ferenc, aki legutóbb mint szociáldemokrata képviselő lépett fel a választásokon. A szociáldemokrata vezérigazgató világosan látta, hogy az egyesületben hajszálon függ a pozíciója, egy ellenzéki roham és az új közgyűlésen már más vezérigazgató vezérli az egyesületet.

Bárdos Ferencnek volt az ötlete, hogy megvegyék a Hermes biztosító intézetet.

A magánbiztosítót azzal a céllal vásárolták meg, hogy a régi rokkantbiztosításokat új Hermes járadék-biztosításokkal cserélik át s ha ez sikerül, magát is átment a Hermes biztosító intézethez.

A Hermes Biztosítónál a vezérigazgatói szék stabilabb. Ott a tagok nem vonhatják kérdőre a vezérigazgatót és Bárdos vezérigazgató csak az igazgatóságnak tartozik számot adni. A Hermes biztosítót tulajdonképpen suba alatt vásárolták meg, egyik leányvállalatuk, a Pallatium Házépítő Rt. útján.

Ezt a Pallatiumot is a Rokkantegye-

sület igazgatósági tagjai alapították, természetesen a Rokkantegylet pénzén. Ez a Pallatium rendelkezett a Rokkantegylet megszerzett ingatlanával.

Most az új vásárlással érdekes helyzet állott be. A Rokkantegylet átvitte üzleti stockját a Hermeshez. Át kellett volna vinnie természetesen az arra eső díjtartalékot is, de tekintettel arra, hogy a Rokkantegylet díjtartalékai házakban fekiüdtek, ezeknek átvitele csak átirás útján volna lehetséges. Az átirásoknak a díja pedig háromnegyed millió pengő illetéket tenne ki. Erre pedig nincs pénz.

Az új igazgatóságnak első dolga az volt, hogy rendet teremtessen a Hermes körül. Régi ügyvezető igazgatóját, Kispál Bélát, aki mint revizor került az intézetbe, kiméltlenül kitétte. Kispál Bélának, bár nem volt jelentős embere a Hermesnek, mégis 24 óra alatt kellett távoznia, mert nem tűrnek meg idegen embert a vezérkarban. De a díjtartalék-kérdést nem oldották meg ilyen könnyedén. A kérvények megjárták a pénz-

Abbaziában
meleg tengeri gyógyfürdők a
„Residenz”

penzióban mind a négy emeleten kaphatók. Idősebb uraknak és hölgyeknek, szívbetegségeknél, asztmásoknak és elmeszedésből eredő betegségeknél nagyon fontos, hogy a Residenz nem fekszik magaslaton. Oriási előnye még, hogy az összes előírt diéták pontosan betarthatók. Kitűnő konyha. A Residenzben minden kényelem és az összes modern komfort megtalálható, folyó meleg és hideg víz a szobákban. Lift, központi vízfűtés, 22 fokos meleg, tengerre néző napos, loggiás és erkélyes szobák kényelmes ágyakkal. A Residenz egészen a tengerparton fekszik és nem a tengerparttal szemben. ELSŐ KATEGÓRIA. Februári feltűnő oleos penzióárak. Lira felesleges. Bővebb információt nyújt Erényi Béla gyógyszerész személyesen, reggel fél 9-től este fél 7-ig. (Diana patika, Károly király út 5.) Minden levélre válaszolunk és prospektust küldünk. Telefon: 81-6-19.

ügyminiszteriumot, de nem sikerült sehol sem semmit elérniük. A háromnegyed millió illetéket az átírások esetén fizetni kellett volna. Az új igazgatóság azonban nem fizetett.

Igy történhetett meg az az abszurd helyzet, hogy az üzleti stockot átadták, viszont a díjtartalékokat nem írták át.

Két hónappal ezelőtt a Rökkantegyesület József krt. 46. számú házát átírták a Hermes biztosító intézet javára. A telekkönyvi kivonatok szerint a ház 200.000 P-ért kelt el, viszont ezt a Hermes biztosító intézet nem fizette ki, a Rökkantegyesület pedig nem kapta meg.

Hát hova lett a rokkantak 200.000 pengője?

A Hermes igazgatósági tagjai kétségbeesetten verekednek, hogy megszerezzék az igazságügyminiszter engedélyét az átírásokhoz. Ha ez Bárdos szociáldemokrata-vezérigazgatónak sikerül,

akkor a tranzakció lebonyolítása után az a veszély áll fenn, hogy azok a tagok, akik a rokkantegyesület kebelében akarnak maradni, minden fedezet nélkül maradnak ott és a Rökkantegyesület még azokat a filléres fokozatokat sem tudja kifizetni, amit tagjainak megállapított.

Bárdos Ferenc, a szociáldemokrata-vezérigazgató, mint a Rökkantegyesület teljhatalmú főnöke, az új pozíció gránátbiztos fedezékében mosolyogva ül. Azt hiszi, hogy őt már nem érheti meglepetés.

Arra a kérdésre, hogy mi történne, ha a Rökkantegyesület legközelebbi közgyűlésén leszavaznák, sőt bizalmatlansági indítványt tennének és fogadnának el ellene, — mosolyogva válaszolta barátainak:

— Mi? Semmi. Venném a kalapomat és átmennék a Hermeshez.

A hadirokkantak vizsgálatot követelnek. Az összes szerződések átvizsgálását. Ez érthető is, mert nemcsak az eddigi veszteségektől félnék, hanem az ezután bekövetkező veszteségektől is. Mert nemcsak a Rökkantegyesület tagjainak tulajdonát képező ingatlanokról van szó, hanem azokról a rizikókról is, amelyek az egyesületet a Pallatiumon keresztül a Hermes révén érik. Mert hiszen a Rökkantegyesület érik azok a veszteségek, amelyek a Hermes biztosító intézet át vételével kapcsolatban jelentkeznek. A Rökkantegyesület a Pallatiumon keresztül 160.000 P-ért vette meg a Hermes keretét és az 1934-es évben ki nem mutatott veszteségek 150.000 P-re rúgnak.

De különböző perek is fenyegetik a Hermes révén a Rökkantegyesületet. A Hermes biztosító egykori vezérigazgatója, Antal János 40.000 pengőre perelte volt intézetét. A Rökkantegyesületnek is van egy 12.000 pengős jutalékpere és a Hermes intézet főorvosa is pert indított a biztosító társaság ellen végkielégítésért, amiért az egyik napról a másikra felmondották az állását.

A Rökkantegyesület tagjai harcteretjárt, súlyosan megsebesült katonák gyűléseket tartanak. Most már nemcsak a Hermes biztosító társaság vezérigazgatója, hanem egy hadirokkantakból alakult bizottság is felkeresi az igazságügyminisztert és védelmet kér.

Védelmet kér saját egyesülete ellen, a Rökkantegyesület ellen, amelyet az ő filléreikből alakítottak. Védelmet kérnek a Rökkantegyesület ellen, amelynek fillereiből házakat vesznek idegen részvénytársaságnak és idegen biztosító intézetnek.

Milyen lesz az új érdekképviseleti reform?

A kereskedelmi és mezőgazdasági kamarák hatásköre változatlan marad

Csak lassanként oszlik el az a homály, amely a kormány által bejelentett érdekképviseleti reformot borította. A múlt héten Éber Antal, a Budapesti Kereskedelmi és Ipar-kamara elnöke még szükségesnek tartotta, hogy ünnepélyesen tiltakozzék a kamarák szervezetének állítólag tervezett megbontása és a kamarák jogkörének az érdekképviseleti reform részéről fenyegető csökkentése ellen. E tiltakozásnak mindenestre megvolt az az eredménye, hogy illetékes helyről kijelentették: **képzelt veszedelmek ellen hadakozik a kamara**, mert az előkészületben levő érdekképviseleti reform nem fogja érinteni a kamarák jogkörét és nem fogja megbontani azok szervezetét.

A megnyugtató nyilatkozat után is még mindig sok helyen nagy izgalommal várják a reformtervezet publikálását. Főképp abban az irányban mutatkozik aggodalom, hogy az érdekképviseleti reform a korporációs gazdasági rend bizonyos előkészítése lenne.

Pedig azok, akik tájékozva vannak a készülő, de még el nem készült reformtervezetről, tudják, hogy ez az aggodalom teljesen alaptalan.

A reform előkészítése során egy percre sem merült fel az a terv, hogy az érdekképviseleti elv — a felsőház szervezetében eddig megvalósított mértéken túl — bevonuljon a törvényhozásba. A reform alap gondolata az, hogy az egyes gazdasági ágak és ezeken belül az egyes szakmák érdekképviseleti szervezeteiket racionalizálja, a meglévő érdekképviseleti szerveket összevonás útján tömörítse.

Az érdekképviseleti reform legfőbb törekvése az lesz, hogy minden fontosabb gazdasági ág és szakma részére törvényes érdekképviselet létesítését rendelje el.

A kereskedelmi és iparkamarák, valamint a mezőgazdasági kamarák eddigi hatásköre változatlan maradt, sőt sok vonatkozásban éppen e törvényes előírások alapján létesült kamarák mintájára fogják megszervezni a szakmai képviseleteket is. Egyfelől tehát gondoskodás történik arról, hogy minden nagyobb gazdasági érdekeltiségnek meg legyen a maga törvényesen elismert érdekképviselete, amelyek fenntartásáról maga a törvény gondoskodik, másfelől ezek az újjászervezett érdekképviseletek elég messzemenő hatáskört kapnak. Minden hatósággal szemben képviselni fogják az illető gazdasági érdekeltiséget, véleményező joguk lesz, azonkívül bizonyos közigazgatási funkciót fognak végezni. Ellátják a szakma körén belül a munkaközvetítést a munkaszerződéseket megkötését és békéltető bírósággént működnek a munkaadók és munkavállalók között felmerülő differenciák eldöntésénél.

Az újonnan szervezett érdekképviseletek jogkörének megle-

hetősen tág megvonása másfelől azzal jár, hogy a kormányhatóságnak bizonyos ingerenciája lesz az érdekképviseleti vezetőség összeállításában.

Ez nem jelenti az autonomia megszüntetését, csupán azt, hogy a kiszélesített jogok gyakorlásának ellenőrzésére bizonyos főfunkcionáriusok kiválasztásánál a kormánynak kijelölő, vagy legalább megerősítő beavatkozási joga lesz.

Ez vonatkozik valamennyi fontosabb érdekképviseletre, tehát a pénzügy, a gyáripar, a kisipar, a nagy- és kiskereskedelem érdekképviseleteire is

Ami a szociális funkciókat illeti, a békéltető bíróságok felállítása és a munkaszerződéseket megkötésének a joga a szakszervezetek eddigi kivételes jogkörének szűkítését jelenti.

Mint már említettük, az érdekképviseleti törvény tervezete még nem készült el teljesen és így az érdekeltiségek sincsenek teljesen tájékozva annak fontos részleteiről. Értésülésünk szerint a tervezet csak a költségvetés és az ipari miniszteriumról szóló törvényjavaslat letárgyalása után kerül nyilvánosságra.

Az IBUSZ a London szállóba költözik

Hónapok óta folynak a tárgyalások az IBUSZ új székházának megvásárlásáról. Mint arról beszámoltunk több terv merült fel, a tárgyalások azonban eddig nem hoztak eredményt. Legutóbbi hetekben a néhány hónapja leállított London szálló tulajdonosával folytatnak tárgyalásokat. Szó van arról, hogy az IBUSZ megvásárolja a London-szálló épületét és egyesített irodáival odaköltözik. A tárgyalások jelenlegi állása szerint lehetséges, hogy az épület eladása egyelőre nem jön létre és az IBUSZ csak bérlet formájában veszi igénybe a volt London-szállódat.

Európa legnagyobb kazánja a Phöbus újpesti telepén

A Magyar Pénzügy értesülése szerint a Phöbus villamosági vállalat két teljesen újrendszerű kazán beállítását határozta el. Az új kazánok méreteit olyan arányúnak tervezik, hogy azok nagyság tekintetében nemcsak Magyarországon, hanem egész Európában is versenytárs nélkül fognak állni.

A hatalmas kazánok elkészítésére vonatkozólag több nagy iparvállalatunkkal folytat a Phöbus vezetősége előrehaladott tárgyalásokat. A többszáz ezer pengős munka elnyeréséért természetesen nagy versengés folyik.

Miért késik a TRUST zalai villanyosítása?

Ismeretes, hogy a Trust nyerte el a Balaton zalai partjának villamosítási munkálatait. Tapolca központtal az egész környék községeit villamosítani fogják. A vonatkozó szerződéseket már több mint egy éve megfogalmazták, az érdekelt községek vezetősége azonban még

nem hagyta jóvá a megállapodásokat. A helyi sajtó mind gyakrabban sürgeti a megállapodások jóváhagyását, a községek vezetősége azonban érthetetlenül nem sok hajlandóságot mutat a képviselői testületek ilyen irányban való megmozgatására. Ilyen körülmények között az idei tavaszra tervezett munkálatok legjobb esetben csak az ősz folyamán indulhatnak meg.

„Gentry“
uri szabóság.
20.— pengős havi részletre készítek **öltönyt, tavaszi kabátot.** Javitást, fordítást, átalakítást vállal.
Bárános Mihály
uri szabó
BUDAPEST, II., FŐ-UTCA 57.

Elhasznált rongyokból
művészies szőnyeget, átvetőket stb. készít
Ehrenfeld Gézánié
VI., Izabella ucca 67.
Fillérekért komoly érték. — Textilhulladékot veszünk.

Irógépet otthonába, iro-**legolcsóbban** adja, üzletbe
ÉDES és DÉCSY-nél
vehet. Budapest, VII., Akácfa-utca 13.
Tel. 442-24. Irógép karbantartás, javítás, kellekek alkatrészek nagy raktára.

Löbl Béla hat. eng. elektrotechnikai vállalata és rádiólaboratóriuma
Bpest, VII., Dohány-u. 31. Tel.: 37-2-28
Alapítva 1905-ben Specialista fizem alatt levő gyári kémények villámhárító szerelésben **Költségvetés díjtalan.**

Bádógos és szerelő viz, gáz, szerelés, átalakítás, modernizálás, tatarozási **elszöndü munkákkal** jutányos árban részletre is vállalkozik
VÁRNAY KÁROLY
Budapest, V., Kálmán-u. 23. Tel.: 18-4-55

Váradi
kárpitós, lakberendezés.
Budapest, VII., Sip-utca 14—16.
Telefon: 42-5-95
Mindennemű kárpitozott butor, uri- és börgarnitúra, fotel, recamiere, szelzon, matrac, ruganyos ágyléteket készítése a legmodernebb kivitelben.
Költségvetés díjmentes.

Irógépet, ha rossz, hasznavehetetlen, megjavítja, újjaépíti, jókarbantartja jótállással
Irógépklinika VI., Izabella-u 80
Ujjáépített és gyári új irógépek eladása. Kellekek
Tel.: 27-1-59

ACZÉL EDE
Precíziós műszerész mester. Gépkonstrukciók, találmányok tervezése és kidolgozása, tömegcikkek gyártása, elektromos gépek szakértői készítése és javítása. Lakatosmunkák.
Bpest, VII., Klauzál-tér 13, Dob-u. 45.
Alapítva 1910. Tel.: 43-1-52.

PEHELY, GYAPJU, VATTÁ
PAPLANOK
MATRACOK MEG-BIZZHATÓ ÉS LEG-JOB B MINŐSÉGBEN
LÁSZLÓ
ágyneműgyár
VII., Vas-utca 14.
(Pajor szanatóriummal szemben.)
Alapított 1898.
Telefon: 43-8-82.

Egy finánczseni naplójából

Írta: Lakatos László

Nem az a tolvaj, aki lop, hanem az, akit becsuknak.

Szerencse az, ami nekem használ. Igazi szerencse az, ami nekem használ és másnak árt.

Okos ember kihúzza a szótárából ezt a szót, hogy: elég.

Mert semmi sem elég. Nem elég az élet, nem elég az asszony, nem elég a pénz, nem elég a siker. És nem elég az ellenség, akit legyőztél és tönkretettél.

Önzetlenség az, amit az ember később megbán.

Jóselekedet az, amit az ember már előre megbán.

Erő az, amivel másnak ártani tudsz.

Jókai száz kötet írt. Tehát egész életében lustálkodott.

Ami az enyém, azt én loptam el másoktól.

Ami nem az enyém, azt mások lopták el tőlem.

Enyém az, amit mástól elvettem.

Enyém az, amit mások nem tudtak elvenni tőlem.

Enyém az, amire még nem jöttek rá.

Tied az, ami nekem nem kell.

A multkor valaki nagyon megdicsért. Azt mondta rám: ezen az emberen nem lehet keresni.

Csak a szép, ami megfizethetetlen. A legtöbb ember csúnya.

Légy jó. Más kárán csak akkor örülsz, ha hasznod van belőle.

Három az, akinek nem lehet megbocsájtani: a csúnya nő, a tehetségtelen költő és a szegény pénzember.

Jó ember vagyok. Tudnillik lehetnék még rosszabb is.

Azt nem mondom, hogy nem szeretem a művészetet. Sőt. Nálam az ember a Munkácsy képnél kezdődik. Pardon... Nem annál, aki egy Munkácsy képet megfesten, hanem annál, aki egy Munkácsy képet megfizetni tud.

Kedvenc költőm Heine. Ő írta: Lasst sie betteln gehen, wenn sie hungrig sind.

Ha választhatsz szerelmi bánat és fogfájás közt, feltétlenül az elsőt válaszd. Mert a fog, az nagyon tud fájni.

Sose tegyél fölösleges módon rosszat. Mindig csak annyit, amennyiből örömdől és hasznod telik.

A szép nő akkor hoz rád szégyent, ha elhagy. A csúnya, ha hozzád megy.

Ha valakit becsaptál, azért még me légy feltétlenül büszke a tehetségedre. Lehet, hogy nem is tehetség volt, csak szerencse.

Az ember mindenesetre enyhítse a nyomort. De azért csinálja is. Mert — legyünk őszinték — hogyan fogjuk tudni délután enyhíteni a nyomort, ha délelőtt nem csináljuk! Az igazi jóember

mindig gondolkodni fog róla, hogy legyen elég szerencsétlen, akit ő megmenthet.

Ne féj a hazug emberektől. Ők ártalmatlanok, hiszen minden szavukról tudod, hogy hazugság. De reszkess az őszinte embertől, mert nála sosem tudod, hogy mikor hazudik.

A fővárosi bankok lemondtak a vidéki gazdaváltók állami törlesztéséről

A 25 millió teljes egészében a vidék vérkeringésébe kerül — Julius végéig hosszabbították meg a Stillhaltet

A tíz holdon aluli gazdaadósságokkal kapcsolatos készpénztörlesztések és könyvjóváírások technikai lebonyolításáról folyó hosszadalmas tárgyalások végre befejeződtek. A fővárosi és a vidéki intézetek között fennálló ellentétet sikerült úgyszólván teljes mértékben kiküszöbölni és a visszszámítoló intézetek megértő állásfoglalásával olyan platformot teremteni, amely most már nemcsak a készpénztörlesztések és könyvjóváírások problémáját oldja meg, de új hitelek nyújtására is komoly lehetőséget nyújt.

Az ebben az ügyben hozott eredeti TÉBE határozat szerint a visszszámítoló intézetek ragaszkodtak a birtokukban levő ilyen természetű váltók után járó készpénztörlesztésekhez, de visszatartották a könyvjóváírásokat. Később hozzájárultak ahhoz, hogy a befolyó készpénztörlesztéseknek megfelelő hitelkeretet a vidéki pénzügyintézetek részére továbbra is fenntartsák, de a könyvjóváírások tekintetében elfoglalt merev álláspontjuk miatt mégis az volt a helyzet, hogy

a vidéki pénzügyintézet a készpénztörlesztések és a könyvjóváírások eszközése céljából a teljes összeg váltóanyagának visszaváltására volt kötelezve.

Ez olyan terhet jelentett a vidék számára, ami az egész akció könnyen illuzóriussá tehetné volna. Például ötezer pengős adósság után járó mondjuk 500 pengős készpénztörlesztés és 500 pengős könyvjóváírás lebonyolítása céljából a teljes ötezer pengő névértékű váltóanyagot be kellett volna mutatni a Pénzügyintézet Központnál. Ez olyan teher, melyet még a Szavatossági Bank kilátásba helyezett támogatásával is aligha bírt volna el a vidéki hitelszervezet.

Ilyen körülmények között került ez a kérdés újra szónyegre a legutóbb lefolytatott vidéki Stillhalte tárgyalások alkalmával, amikor is

a március 31-én lejárt megállapodást a vidéki intézetek visszszámítolási keretrel vonatkozólag folyó évi július 31-éig meghosszabbították.

Ez alkalommal a 10 holdon aluli gazdaadósságokkal kapcsolatos készpénztörlesztések és könyvjóváírások ügyének végleges letárgyalására a Stillhalte bizottság Milos Györgynek, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár helyettes vezérigazgatójának vezetésével albizottságot delegált. Ez a bizottság végleges modus procedendit dolgozott ki. Az a körülmény, hogy a könyvjóváírás és a készpénztörlesztés ideje az ilyen természetű váltóobligóknál legtöbbször együttesen áll be, lehetetlenné tette a visszszámítoló intézetek számára a jóváírás és a készpénztörlesztés kérdésének szétválasztását. És minthogy

a fővárosi intézetek semmi esetre sem voltak hajlandók az évtizedekre terjedő állami obligót jelentő alacsonykamatozású könyvjóváírást elfogadni,

olyan megoldás jött létre, amely a másik irányban az eddigi helyzethez képest jelentős engedményt tett a vidék számára.

A Milos-féle új és végleges modus procedendi szerint

a fővárosi intézetek lemondottak a birtokukban levő ilyen természetű váltók után járó készpénztörlesztésről.

Eza nagyjelentőségű állásfoglalás a régi hitelkeret fenntartásával lehetővé teszi a benyutó vidéki intézet számára, hogy a továbbadott tízholdon aluli váltók után is megkaphassa a készpénztörlesztést.

Igy jutott végre érvényre hosszas tárgyalások után a rendelet intenciója, hogy a vidéki gazdaadósért vállalt állami törlesztés a valódi rendeltetési helyére jusson és teljes egészében a vidéki hitelélet felhívására legyen felhasználható.

Az állami segítő akció lebonyolításának nagy akadálya volt még a Pénzügyintézet Központnak az a határozata, mely az adósság teljes összegű váltóanyagának bemutatását követelte. A visszszámítoló intézetek itt azt az engedményt tették, hogy eltekintenek az ilyen váltók tényleges visszaváltásától és azokat

új váltóanyag ellenében

visszaadják a hitelnyújtó intézetnek. Ha a vidéki intézetnek nem lenne megfelelő új váltóanyaga, akkor csak a tőkétörlesztés, illetőleg a könyvjóváírás összegének megfelelő új váltóanyagot kell a visszszámítoló intézetnek bekielentenie. Ily esetben a visszszámítoló intézet mutatja be a váltót a PK-nak, a PK a vidéki intézet számára eszközli a készpénztörlesztést, illetőleg a jóváírást, a megfelelően lecsökkentett névértékű váltót pedig visszajuttatja a visszszámítoló fővárosi intézetnek. A készpénztörlesztést pedig a Pénzügyintézet Központ az ezzel kapcsolatos résztörlesztési engedély bemutatása után folyósítja a jelzálogos hitelező vidéki intézetnek.

Ezzel lehetővé vált, hogy a vidéki hitelintézet a törlesztés összegének erejéig újabb váltóhitelt nyújtson.

Abban az esetben, ha az ilyen adósságnak csak egy részét adta tovább a vidéki intézet, a többi pedig a tárcájában tartotta, az új modus procedendi egyik leglényegesebb rendelkezése szerint

elégendő a törlesztés, illetve jóváírás összegének megfelelő váltócímet bemutatása.

Ha tehát a vidéki intézet a törlesztésnek és a jóváírásnak megfelelő összegű címmel rendelkezik, akkor reescompt viszonylatban nem áll be változás és a Pénzügyintézet Központ saját tárcájából bemutatott váltók ellenében folyósítja a törlesztést. A visszszámítoló intézet ugyanakkor a PK-nak nyilatkozatot ad, melyben a nála visszszámításban levő váltókat igazolja és egyben lemond az azokkal kapcsolatos készpénztörlesztési igényéről.

Az új modus procedendi alapján való lebonyolítás technikájára vonatkozólag a Pénzügyintézet Központ a legközelebbi napokban körlevelet intéz a vidéki bankokhoz. Ennek az útmutatásnak alapján indul meg azután a 25 millió készpénztörlesztés folyósítása és az állami könyvadósság jóváírása a tíz holdon aluli gazdaadósok, illetve a hitelező vidéki intézetek részére.

Áruhiány a szabolcsi burgonyapiacra Kedvező vetésjelentések

Nagy meglepetés érte a burgonyakereskedőket a szabolcsi piacon. A tavaszi exportvásárlások nagyon vontatottan haladnak, a gyűjtőhelyeken alig van felhozatal és nagy az áruhiány. Az árak ennek következtében meglehetősen emelkedtek, a gazdák azonban nem tudtak újabb mennyiségeket piacra hozni. Az őszi kampányból fennmaradt készleteket a tél folyamán az állatállománnyal feletették.

A környék bankjai számára is csatlódást jelent ez a körülmény. A tavaszi burgonyaeladásból nagyobb törlesztéseket vártak.

Ez most természetesen elmarad. A szabolcsi hitelszervezet minden reménye az új termésben van. A vetések kitűnően fejlődnek — ez különben országos jelenség — és az eddigiek szerint a tavalyi rossz termést ebben az esztendőben újra rekord búzatermés váltja fel.

Meghívó.

Friedlander Bernát és Fia Rt. Vásárosnamény 1935 évi április 28-án d. e. 11-kor tartja XII. évi rendes közgyűlést, amelyre a t. részvényeseket van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Tárgyszorozat:

1. Igazgatósági és fel. bizottság jelentése az 1934. évi származások bemutatása és annak kapcsán részükre a felmentvény megadása.
2. A nyereség felosztása iránti határozat.
3. Két igazgatósági tag megválasztása.
4. Az alapszabály 14-ik §-ának módosítása.
5. Esetleges indítványok.

Bérbeadunk telefonberendezést.

Készülék-eink úgy az állami, mint a házbérlésekre alkalmasak. Kombinált készülékeinken városi telefonbeszélgetések tartama alatt hűlésbiztosított és folytathatók az összeköttetés megszakítása nélkül.

Bankok, gyárak, kis és nagy üzemek, gazdaságok és magánháztartások részére létesítünk legmodernebb automatikus, félauto-matikus sorozatkapcsolású vagy vonalváltós telefonberendezést.

Ajánlattal díjtalanul készségesen szolgálunk

Ellwest Pritog Egyesült Magyar Magántelefon és Elektromos Ipar Rt.

Budapest, V., Tűkör-utca 8. télem.
Sorozatos telefonszám 261-20.

A Takarékpénztárak és Bankok Nyugdijpénztára

április 29-én fogja hatodik évi közgyűlést megtartani. A hatodik évről újabb matematikai mérleg készült, amely a járuléktartalékok egységes voltát bizonyítja.

A nyugdíjpénztár rendes tagjainak száma az év végén: 1608. A matematikai mérleg szerint a járuléktartalékok egyenlege: 4.750.000 pengő, rendes járulékokból az 1934. évben 519.000, a kültag-járulékokból 28.000, összesen 547.000 pengőt vettek be.

A Nyugdijpénztár vagyona az 1934. év végén 5.316.000 pengő, amelyből P 1.210.000 értékpapírban, 3.310.000 pengő fővárosi bérházakban és 797.000 pengő folyószámlán volt elhelyezve. A gróf Semsey-féle balmazújvárosi 3788 kat. hold kiterjedésű birtok megvásárlása, amelyet a nyugdíjpénztár igazgatósága elhatározott, már az 1935. év elejére esik. A birtokot 1.180.000 pengőért vásárolták meg és nagy részének már is kis haszonbérletek formájában való bebedása máris megtörtént.

VEGYES HIREK

A Mezőgazdasági Ipar Rt. (Georgia), a Magyar Általános Hitelbank érdekeltsege. 1934 évi zárószámadataiban 9.975.000 P részvénytőke és 13.648.693 P tőketartalék mellett az előző évről áthozott 10.449 P nyereségmaradvánnyal együtt 2.813.433 (1933-ban 2.928.546) P nyers jövedelmet mutat ki, amiből a biztosítási díjak, kamatok, költségek, valamint 431.418 (416.707) P-nek épületek, gépek és felszerelés fenntartása címén és 879.842 (592.339) P-nek leírások címen való levonása után 713.181 P tiszta nyereség mutatkozik az előző évi 570.576 P-vel szemben. A mérlegben a kaposvári erőtelep úgy mint 1933-ban, 1.991.125 P, a kaposvári cukorgyár 8.441.016 P, a mezőhegyesi cukorgyár 8.662.680 P, a kaposvári malmal 935.697 P, a bér gazdaságok 4.315.422 P értékkel szerepelnek, amivel szemben 5.425.560 (4.832.503) P értékesítési tartalék és azon felül 3.056.326 (2.759.540) P törlesztési alap áll.

A Magyar Általános Köszénbánya Rt. igazgatósága folyó hó 10-én tartott ülésében megállapította az 1934-i üzlet mérlegét, amely a szokásos leírások után 3.298.483.13 P (1933-ban 3.268.430.32 P) tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság április 27-ére hívja egybe a rendes évi közgyűlést, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1934. üzletre — a tartalékok és alapok dotálása után — részvényenként (mint az előző évben) tíz pengő osztalék állapíttassék meg.

Budapestben e héten tárgyalnak a román-magyar fizetési egyezményről. A tárgyalások annak idején Bukarestben félbeszakadtak, mert a román Nemzeti Bank oly értelmű javaslatot tett, hogy a két ország közötti árucserforgalom lebonyolításában nagyobb szerepet kapjanak a romániai aurizált bankok. A budapesti tárgyalások minden bizonnyal eredményre vezetnek.

A Magyar Hites Könyvvizsgálók Egyesülete kiadta és szétküldötte tagjainak névsorát a hites könyvvizsgálói intézmény munkakörének rövid összefoglalása kapcsán. Ha a hites könyvvizsgálók munkaterületeit nézzük, megállapíthatjuk a foglalkozással járó súlyos felelősséget és ezzel azt, hogy milyen szaktudást igényel a tevékenység folytatása. Vállalatok állandó vagy esetenkénti revíziója, vagyoni helyzet, likviditás, hitelképesség, rentabilitás, kalkuláció, ügykezelés és üzletvitel felülvizsgálása, organizációs és racionalizálási tanácsok, a vállalat könyvelésének és ügykezelésének megszervezése vagy újjászervezése, egy vállalat fennállásában életet, vagy halált jelentő kérdések. Vagyonkezelés, zálogtartói megbízás, elszámolások felülvizsgálása és egyéb ügyekben való szakértői vélemény elkészítése vagy ellenőrzése; cégtagok, érdekeltek, rokonok elszámolásainak ellenőrzése alapítás, üzletfelosztás, kilépés, halál,

stb. esetén mind egzisztenciális fontosságú kérdés lehet a megbízó részére és így ezeknek a feladatoknak az elvégzése ma már épp úgy nélkülözhetetlen a képzett szaktudás, mint ahogy nélkülözhetetlen a jogi kérdésekben az

ügyvédi diploma, a műszaki kérdéseknél a mérnöki és az egészségügyi kérdéseknél az orvosi oklevél és így minden vállalat, cég és ügyvédi iroda részére hasznos szolgálatot tesz a hites könyvvizsgálói névsor.

Románia új konverziós törvénye és a magyar állampolgárok ottrekedt betétjei

Irtta: TAPOLCSÁNYI KALMÁN v. bankigazgató

A világforrongás közepette a legtöbb európai állam arra törekszik, hogy állampolgáraiban, főleg a parasztságok és háztulajdonosok helyzetén segítsen és gondterhes megélhetésüket lehetővé tegye. Ezen alapszámát figyelembe véve született meg Romániában a három ízben is módosított konverziótörvény.

Európában alig van valaki, aki ezen 1931. év óta vajdó konverziótörvény-nyel tisztában volna és azt minden vonatkozásban ismerné.

Ezen konverziótörvény a külföldi, illetve magyar állampolgárok csak azon rétegét érinti akik azelőtt Magyarországhoz tartozó elesatolt országrészből menekülni voltak kénytelenek és így megtakarított filléreiket, miután áthozni nem lehetett az ottani bankokban elhelyezték el.

Az első konverziótörvényjavaslatot Jorga Miklós miniszterelnök szereplése alatt terjesztették a román képviselőház elé, de azt Franciaország — mint Románia legfőbb hitelezője — megbízásából kiküldött két ellenőrző szakértő, névszerint Auboin Roger és Rist N. delegátusok a francia államra nézve sértőnek találták, miért is sürgős jelentéstől végett elhúztattak a románfővárosból, Bucurestiből. Nevezettek jelentése alapján a francia kormány demarsot intézett a román kormányhoz és ennek hatása alatt a román képviselőház által megszavazott és szentesített konverziótörvény nem lépett életbe. Akkor annak módosítását határozták el és hatálya alól kivették a külföldi hitelezőket. Addig is, míg ez megtörténik, az adósok részére általános moratóriumot rendeltek el.

Ezen konverziótörvény módosítása az új miniszterelnöknek, Maniu Gyulának, majd a következő miniszterelnöknek, Vajda Sándornak és kormányának volt a feladata. Ezek munkája elé a különböző pártok részéről óriási nehézségek és akadályok gördültek és így nem született meg ezen törvény, minek folyamán volt moratórium meghosszabbítása.

A jelenleg érvényben lévő módosított és szentesített konverziótörvény Tatarescu György miniszterelnök és annak kormányának 1934. áprilisában született meg és ezen törvény végrehajtási utasítása pedig márt év június 10-én látott napvilágot. A törvény szerint a bankok, illetve a takarékpénztárak kötelesek a földművelő nép és háztulajdonos adósságainak bekebelezett követelésükből 30—70 százalékot elengedni, illetve leírni.

Az első konverziótörvény szentesítése után a Curte de Casatie (Legfelsőbb semmissítőszék) kimondotta, hogy ezen törvény alkotmányellenes, mert kisérti minden kárpótlás nélkül.

Ezen törvény intézkedése csak az esetben volna alkotmányos, ha minden hitelezőnek maga az állam adna kártérítést. Ezt azonban nem teszi, mert csak a román „Nemzeti Banknak” ad évente 450 millió lej kártérítést, holott az egyáltalán nem szenved kárt, mivel az csak bankokkal áll szemben.

A konverziótörvény 69. a. pontja értelmében a külföldi állampolgár betétje nem esik ezen törvény rendelkezése alá: emélfogva a külföldi hitelezők takarékbetét követeléseit teljes egészében fizetendők ki a bankok által.

A romániai bankok ismerve a konverziós törvény 69. a. pontját, különbséget nem téve, egy kalap alá akarják venni a román és magyar hitelezőket és 40%-os egyezséget kötöttek hitelezőikkel 7 és fél év alatti kamatmentes visszafizetés kötelezettsége mellett, miért is a fennálló törvény ellenére a külföldi hitelezőket is be akarják vonni, hogy fogadják el ezen kvótát.

Itt megemlítendő, hogy az „Albina takarékpénztár és hitelintézet” Nagyszében ugyanakkor 78%-os egyezséget kötött a külföldi hitelezőkkel azzal hogy a további 22%-ot is kilátásba helyezi megfizetni, ha vagyoni helyzete megjavul.

A konverziós törvény alapján az adósok az egyezségre megállapodott 40 százalékos tartozásaik első részlete máj. 1. november 1-én volt esedékes és amint a most összeállított statisztikai adatokból kiténik, ezen fizetési kötelezettségeknek az adósok nagy része nem tett eleget. Ezen fizetési határidő be nem tartása folytán esnek az adósok a konverziós törvényben biztosított előnyöktől.

Azok a hitelezők, akik az egyezséget alá nem írták, nem tudnak beleyugodni a konverziós törvény által a bankok részére biztosított előnyökbe és több bank ellen pereket indítottak különböző bíróságok előtt, amelyek az ilyen megegyezést csak akkor respektálták, ha a bank hivatalos bizonyítvánnyal igazolta az egyezményt. Mivel az ilyen hivatalos okirat megszerzése nagyon körülményes, néhány bíróság olyan ítéletet hozott, amelyekben arra kötelezte a bankokat, hogy az egész betéti összeget kamataival együtt fizesse ki.

A különböző bíróságok által az alperes bankok ellen hozott ítéletek alapján Petrescu Virgil, az egyik bankszövetség megbízottja audiencián jelent meg Pop Valér igazságügyminiszternél, akinek előadta, hogy a bíróságok egy része nem veszi figyelembe a bankok és a betétesek között a konverziós törvény 52. szakasza alapján kötött barátságos egyezségeket. A miniszter kijelentette, hogy behatóan meg fogja vizsgálni a panaszt.

A közzétett alapján látható, hogy a Romániában életbeletett konverziós törvény a bankok működését és a hiteléletet teljesen megbénította és hogy a gyakorlatban egyáltalán nem vált be.

SIREMLÉK

márvány-, kőfaragómunka, gyári áron
MAZZI LUIGI Budapest,
VI., Garay-utca 39. Telefon: 31-4-66.
Alapítva: 1865.

Meghívó.

A Vásárosnaményi Takarékpénztár Rt. 1935 évi április hó 28-án d. e. 11 órakor saját házában tartja XLIV. évi rendes közgyűlést, melyre a t. részvényeseket van szerencsénk tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1934. üzletéről, az 1934. évi zárószámok bemutatása, jóváhagyása és annak kapcsán részükre a felmentvény megadása. 2. A tiszta nyereségy hova fordítása iránti határozat. 3. Vezérigazgató választása. 4. Igazgatósági tagok választása. 5. Felügyelő bizottsági tag választása. 6. Esetleges indítványok. Vásárosnamény, 1935. április hó 7-én. Az igazgatóság.

Eredményszám. Tartozik: Fizetett kamatok: Takarékbetétek után 9.034.46, folyószámlabetét után 250.36, folyószámla hitelezők után 6.899.41, viszont leszámított váltók után 20.767.81, összesen 36.952.04 P. Betétkamat illeték 928.48, állami községi adók és illetékek 4827.97, tiszti fizetések 8624, üzleti költségek 7316.17 P. Leírások: váltókból 2094, értékpapirokból 1481.12 = 3575.12 P. 1933 évi nyereségyáthozat 638.16, 1934. évi nyereség 568.06 = 1206.22 P. Összesen: 63.430.— P. — Követel: Nyereségyáthozat 1933. évről 638.16 P. Kamatjövedelmek: Értékpapírok után 223.84 P. Leszámított váltók után 60.258.59 P. Folyószámla adósok után 247.79 P. Pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék után 395.10 P. Jelzálogkölesönök után 80 = 61.205.32 P. Jutalékok és díjak 372.52 P. Házbérjövdelem 1214 P. Összesen: 63.430 P.

Vásárosnamény, 1934. december hó 31-én. Az igazgatóság.

Mérleg-számla: Tartozik: Pénztárkészlet 1892.48 P. Gírószámán fennálló követelések, a Magyar Nemzeti Banknál 122.77 P, a M. kir. Postatakarékpénztárnál 118 P. = 24.77 P. Követelések pénzügyintézeteknél 10.599.89 P. Értékpapírok: Állampapírok 498.13 P. Tőzsdén nem jegyzett értékpapírok 2140 P. tőzsdén jegyzett értékpapírok 1170.20, = 3808.33. Váltótárca: Jelzálogilag biztosított váltók 699.530 P. Személyi hitelű váltók 56395 P. beszedésre átvett váltók 4038.27 P. = 759.963.27 P. Adósok folyószámlán 13.411.17 P. Jelzálogkölesönök 20932.15 P. Szavatosság mellett folyósított kölcsönök 37.000 P. Ingatlanok intézeti szék és bérház 26.516.40 P. Berendezések és felszerelések 1 P. Egyéb vagyontételek 184.35 P. Átmenő tételek 1700 P. Összesen: 876.249.81 P. — Követel: Részvénytőke 80.000 P. Tőketartalék 17.956.12 P. Tartalékalap 27.939.45 P. Nyugdijalap 2500.— P. Betétek: takarékbetétek 179.155.39 P., folyószámla betétek 11.585.56 P. = 190.740.95 P. Hitelezők: pénzügyintézetek követelése 102.883.83 P. egyéb hitelezők 9041.78 P. 111.925.61 P. — Engedményezett jelzálog-kölesönök 20.930.46 P. Tovább adott kölcsönökhöz vállalt szavatosság 37.000 P. Viszont leszámított váltók 378.794 P. Fel nem vett osztalékok 1307 P. Átmenő tételek 5950 P. 1933. évi nyereségyáthozat 638.16 P. 1934. évi nyereség 568.06 P. = 1206.22 P. Összesen: 876.249.81 P.

Vásárosnamény, 1934. december hó 31-én. Az igazgatóság.

Figyelmeztetés: A közgyűlésen csak személyesen megjelenő részvényes gyakorolhat szavazati jogot, ki a közgyűlést megelőzőleg 24 órával, bemutatóra szóló részvényei pénztárunknál leltébe helyezte.



ERZÉKENY FÁJOS LÁBAKRA készítik orvosok által elismert új találmányu prima varrott gyögygöpcöket, lúdtalp, fagyás, izadás, tyukszem, bőrkeményedések ellen, garancia mellett a legújabb fazonban és színben 30 pengőtől. Precíz lúdtalpbetétet készítenek és raktáron is tartok különböző alakukat és fajsúlyukat. **NYÁRY JÁNOS** gyögygöpcész, Szonydy utca 25. sz. Gyögygöpcök, egyedüli készítője. Címét kérem megőrizni. Kérem ismertetést. Ingyen lábátvizsgálat — Telefon: 29 7-96

PÉNZÜGYI HIREK

Ujra napirenden a csongrádi és az egri bankfuzió

Mint ismeretes az egri és a csongrádi piac racionalizálására vonatkozólag már a múlt esztendőben nagyon előrehaladott tárgyalások folytak. Minkét ügyben a vármegyék főispánjai jártak el a politikai fórumoknál, a fuziók ügyét azonban a múlt esztendőben nem sikerült előbbre vinni és a tárgyalások megrekedtek.

A legutóbbi napokban új tárgyalások indultak meg mindkét ügyben. Különösen Hedry Lőrinc Heves vármegye főispánja kapcsolódott újra erősen a tárgyalásokba. Hivatalos pénzügyi körök véleménye szerint a most megindított fuziók kísérletezések a tavalyinál nagyobb eredménnyel kecsegtetnek.

Háry Géza szabadságon

A Leszámítolóbank affiliációs osztályának főnöke, Háry Géza most vette ki szabadságát és értesülésünk szerint néhány hetes Földközi tengeri útra indul. Háry igazgató április 27-én tér vissza hivatalába.

Patak József a Hitelbank győri fiókjának új főnöke

Szekeres Emil, a Magyar Általános Hitelbank győri fiókjának igazgatója nyugalomba vonul. A győri fiók élére az intézet igazgatósága Patak Józsefet, a győri fiók eddigi helyettes főnökét nevezte ki. Patak József régi, alapos ismerője a győri hiteli piacnak és kinevezése úgy a helyi gazdasági, mint társadalmi körökben osztatlan szimpátiát váltott ki.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. igazgatósága legutóbb tartott ülésében megállapította a folyó évi április hó 16-án megtartandó közgyűlés elé terjesztendő 1934. üzletévi mérleget, mely belső tartalékolások után 40.188.63 pengő nyereséggel zárult. Egyúttal elhatározta az igazgatóság, hogy a közgyűlésen a tartalék és nyugdíjalap megfelelő javadalmazása után részvényenként — úgy mint a múlt évben — 50 fillér osztalék kifizetését fogja indítványozni.

A Budai Általános Takarékpénztár Rt. (a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapítása) 1934-ben 300.000 P részvénytőkével és 50.159 P tartalékokkal 15.025 P tiszta nyereséget ért el, míg 1933. évi mérlege 13.130 P nyereséggel zárult, miután az értékesítési tartalékot 20.000 P-vel dotálták a zárószámadásokban.

A Kisbirtokosok Országos Főelintézője idej közgyűlését április 26-ra hívja össze. A közgyűlés elé terjesztendő mérleg 10.805.093 P saját tőke mellett 162.475 P nyereséget mutat ki.

A Kispesti Bank és Takarékpénztár Rt. 1934-ben 51.000 P saját tőkével 2138 P tiszta nyereséget ért el az előző évi 2032 P-vel szemben.

A Karcagi Népbank Rt. 1934 évi zárószámadásában 177.422 P saját tőke mellett 1470 P tiszta nyereséget mutat ki az előző évi 1333 P-vel szemben. Az április 16-án megtartott közgyűlés az igazgatóság javaslatára ennek az eredménynek új számlára való átvitelét határozta el.

A Tatatóvárosi Közgazdasági és Iparbank Rt. 1934-ben 232.460 P saját tőkével 5270 P leírások után 4787 P tiszta nyereséget ért el az előző évi 10.685 P-vel szemben. Az április 7-én tartott közgyűlés úgy határozott, hogy ebből 539 P-t a tartalék növelésére fordítsanak, 4248 P-t pedig új számlára vigyenek át.

A Pénzügyi Központ zárószámadata

A Pénzügyi Központ idej, 18-ik rendes évi közgyűlését április 29-re hívja össze. Az ez elé a közgyűlés elé terjesztendő 1934. évi zárószámadások, tekintettel a kamatláb lényeges csökkentésére, kamatok címén az 1933. évinélvalamivel kisebb összeget, 11.735.488 (az előző évben 12.438.733) P-t mutat ki, míg a külföldi bevételek címén 1.059.717 (822.016) P-t számol el. A kamatbevétel csökkentését ellensúlyozza részben az, hogy természetesen a P. K.-nak is kevesebbet kellett passzív kamatokra kiadnia és egyéb kiadásai (a végrehajtott nagyarányú takarékoság eredménye gyanánt) is jelentősen csökkentek. Így passzív kamatokra 6.843.771 (7 millió 550.277), személyzeti fizetésekre és más költségjellegű kiadásokra 3.790.786 (3.623.384), adók és illetékekre 368.429 (363.478), berendezési költségekre 11.826 (28.530), nyugdíjjárulékokra 224.847 (146.252) P-t adtak ki. Ilyenformán a tiszta nyereség 1.555.545 P, míg az 1933. évi mérleg 1.548.828 P nyereséggel zárult.

A vidéki pénzügyi intézetek akarva-nem akarva, éber figyelemmel kísérik a Pénzügyi Központ működését, mert ez a mintaszerűen dolgozó intézmény nemcsak az egyes vidéki intézetek gesztóját ellenőrzési szakavatott revizorai-val és nem csupán jól megfontolt tanácsaival támogatja a vidéki bankvezetőket, hanem a szükséges hitellel is rendelkezésükre áll. Talán éppen annak, hogy a P. K. a vidéki pénzügyi intézetek visszleszámítolási hitelkérdéseinek jelentékeny részét elvégzi ki és amikor a szükség úgy hozza magával, rendkívüli hitelnyújtással is támogatja a kötelekbe tartozó intézeteket, köszönhető az, hogy

az a súlyos pénzügyi válság, amely úgyszólván egész Európában megrendítette úgy a legnagyobb, mint a kisebb bankokat, Magyarországon nem jött végzetes pusztítással, a magyar intézetek pozíciójukat meg tudták őrizni, sőt a legtöbb vidéki takarékpénztár és bank megalapozottságát és mobilitását is fenn tudta tartani. Különösen abban az időben, amikor közvetlenül az 1931. évi bankzárlat után a betételő közönség bizalma nem ugyan az intézetek irányában, hanem az általános gazdasági viszonyokban megrendült, a betéteket sokan igyekeztek olyan értékekbe elhelyezni, amelyekről azt vélték, hogy értéktartók, a Pénzügyi Központ volt az, amely a betétmegvonásokkal megáramlott intézeteket zavarukból kisértette és lehetségessé tette, hogy úgyszólván minden magyar takarékpénztár és bank betetőinek igényeit felmondás nélkül azonnal kielégíthette. Az 1934. év ebben a tekintetben már javulást jelez ugyan, de a P. K. még mindig tekintélyes összegekkel alimentálta a magyar hitellel. Így váltótárcája 189.510.874 (1933-ban 168.299.273) és az adóskok tétele 59.597.173 (76.309.003) P-vel szerepel a zárószámadásokban a 17. millió 738.196 (17.042.320) P közzszolgálati alkalmazottaknak nyújtott kölcsönök összegén kívül.

Magától értetődik, hogy a P. K. is nagy súlyt vetett a maga mobilitására. Ennek minden eshetőségre való biztosítását szolgálta az, hogy 1934. végén 2.213.442 (2.749.751) P készpénzt tartott saját pénztárában és azonnal folyósítható bankkövetelések gyanánt 315.612 (539.344) P állt rendelkezésére.

A jegybank április első hetében

A Magyar Nemzeti Bank bankjegyforgalma az április 7-iki kimutatás szerint a március 31-iki forgalommal szemben 19.0 millió pengővel 349.87 millió pengőre csökkent. A csökkentést váltóvisszaváltások és a giroszámlákra történő befizetések idézték elő. A váltótárcaalomány 13.87 millió pengővel apadt. Az állami giroszámlákra 7 millió pengő befizetés történt, ellenben egyéb számlák

ról 0,6 millió pengő folyósított, úgy hogy végeredményben a girokövetelések állománya 6,4 millió pengővel növekedett. Az ércéskészlet 1,6 millió pengővel emelkedett. Az állami adósság törlesztésére a rendes havi összeg folyt be. Az „Egyéb követelések” 2 millió pengővel, az „Egyéb tartozások” pedig 3,24 millió pengővel növekedtek.

A követelések és tartozások állása 1935. április 7-én.

Ércéskészlet:	KÖVETELÉSEK.		TARTOZÁSOK	
	Pengő	Pengő	Pengő	Pengő
Aranyérmék, továbbá aranyrudak, külföldi és kereskedelmi érmék, fém kilogrammonként 3.794 pengővel számítva	78.935.018.13			
Az alapszabályok 85. cikke alapján bemutatható devizák és valuták	21.877.295.42			
Váltópénz	12.605.107.55	113.417.421.10 +	1.600.686.22	
Leszámítoló váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapírok		509.106.426.78 —	13.868.381.99	
Kézizálogra adott kölcsönök		11.792.600.— —	600.—	
Az állami adóssága		58.448.093.13 —	21.864.08	
Épületek és felszerelések		5.980.784.79 —		
Egyéb követelések		73.716.610.05 +	2.038.135.90	
		772.461.935.85		
Részvénytőke (30 000.000— aranykorona)		34.756.095.— —		
Tartalékalap		9.520.078.47 —		
Bankjegyforgalom		349.865.920.— —	19.907.360.—	
Bankjegyforgalom				
Girokövetelések, letételek és azonnal lejáró más tartozások:				
a) államiak	72.004.859.91			
b) egyébek	19.949.556.73	91.954.416.64 +	6.410.037.21	
Az alapszabályok 73. cikke alapján kibocsátott pénztárjegyek	115.136.298.82 —			
Egyéb tartozások	171.229.126.92 +		3.245.298.84	
		772.461.935.85		

Schlosser László
kártpos Valero-u. 8. Tel. 37-0-68

Neti pengő részletre átdolgozom szőgarnitúrját, sezlonát, lőszőrmatracát, ebédlőszékét, ruganyamatracát stb. **Remdelésnél az összeg 25%-a fizetendő**

A Kisvárdai Takarékpénztár 1934 évi zárószámadataiban 591.800 P saját tőke mellett 7064 P leírások levonása után 26.158 P tiszta nyereséget mutat ki az előző évi 21.154 P-vel szemben. Az április 7-én megtartott közgyűlés elé terjesztett igazgatósági jelentés szerint ez az eredmény részben a kamatterhek lényeges csökkentése, részben pedig annak tulajdonítható, hogy a terményárak emelkedése folytán a gazdaadósok fizetési képessége kedvezőbben alakult. Az igazgatóság régi hagyományaihoz híven különös gondot fordított az intézet likviditásának fokozására, ami teljes mértékben sikerült is. Az egyes vagyontételek rigorozus értékelése révén jelentős látens tartalékok biztosítják a mobilitást, a minden esetre való felkészültségnek pedig egyik hathatós eszköze, hogy a takarékpénztár saját pénztárában és más intézeteknél közel 80.000 P-t tartott készletben. A minden oldalról megnyilvánuló rendületlen bizalom egyik folyománya, hogy a betétállomány különösen az 1934 év második felében lényegesen emelkedett, úgy hogy nemcsak teljesen behozta, de túl is haladta az első fél évi csökkenést és így az 1934 év végebeli 1.007.360 P-vel szemben a betétállomány majdnem teljesen változatlan. Ugyancsak majdnem teljesen változatlan a kihelyezések összege is, mert a takarékpénztár igyekezett ügyfelei jogos hitelkérdéseit teljes mértékben kielégíteni és így a visszfizetések ből befolyt összegeket újabb kölcsönök gyanánt újra kihelyezte. A közgyűlés részvényenként 15 fillér (mint tavaly) osztalék fizetését, 3000 P-nek a tartaléktőkére, további 3000 P-nek az értékesítési tartalékba és 5000 P-nek az alkalmazottak segélyalapjára való fordítását határozta el.

A Baresi Bank és Takarékpénztár április 13-án tartotta idej közgyűlését, amely elé terjesztett zárószámadások 139.000 P saját tőke mellett 4625 P leírások levonása után 4458 P tiszta nyereséget mutat ki az előző évi 3418 P-vel szemben. A közgyűlés az igazgatóság indítványának megfelelően úgy határozott, hogy az idén sem fizet osztalékot, hanem a belső megerősödés fokozása céljából az egész nyereséget új számlára viteti át.

A Gyöngyösi Takarékpénztár Egyesület 1934-ben 791.987 P saját tőkével 8525 P leírások levonása után 21.552 P tiszta nyereséget ért el, míg 1933 évi mérlege 11.558 P nyereséggel zárult. Az április 10-én tartott közgyűlés az igazgatóság javaslatához képest részvényenként 30 fillér (tavaly 15 fillér) osztalék fizetését, 2000 P-nek a tartalékba való utalását és 2402 P-nek új számlára való átvitelét határozta el.

A Mezőberényi Gazdasági Takarékpénztár 1934 évi mérlegét 316.750 P saját tőke mellett 13.630 P tiszta nyereséggel zárta az 1933 évi 7713 P-vel szemben. Az április 14-én tartott közgyűlés az igazgatóság javaslatára részvényenként 20 fillér osztalék (tavaly nem fizettek osztalékot) fizetését és a tartalékalapnak 1500 P-vel való dotálását határozta el, míg 6280 P-t új számlára vittek át.

A Nyirbátori Takarékpénztár Rt. 1934 évi zárószámadataiban 753.345 P saját tőke mellett 14.869 P tiszta nyereséget mutat ki, míg 1933 évi mérlege 14.903 P nyereséggel zárult. Az április 16-án tartott közgyűlés elé terjesztett igazgatósági jelentés úgy véli, hogy a gazdasági válság túljutott a mélypontra és bár mérsékelten, — a javulási folyamat megindult. A kamatterhek lényeges csökkentése és a terményárak emelkedése kedvezően befolyásolta a gazdaadósok fizetőképességét, aminek folytán